

Na gelu'lg agnutmaqan ta'n Malg gis wi'g'g Gegnugwataqan ugjit ula wi'gatign

Ula na wi'gatign ta'n Malg ewi'gig'p ugjit na Gelu'lg Agnutmaqan. Na mawi apje'j newgul wi'gatignn ta'n ewi'gas'gl ugjit Westaulg ta'n wes-gowa'sit ugs'tqamug. Na teli pqotamgiaq ula glusuaqan, “Ula na gelu'lg agnutmaqan ugjit Westaulg na Gjinisgam Gisiteget uggwisl.”

Malg musga'tugsi'gw na ji'nm Se'sus, negm na Westaulg. Mesgi'g goqwei tela'teget aq gegnu'tmuaji mimajuinu'g ml'gigno'tigtug. Getaqqatesguaji mn'tu'g, ta'nig gesnugu'tijig gisi npilaji, aq apigsigtuaji mimajuinu'g ugtlue'utiwal. Telui'tusit, “Ni'n na newgte'ji ta'n mimajuinu'alsiap.” Teluet, “Teli pginaneg ula ugs'tqamug ugjit jigla'lanew mimajuinu'g ta'n lue'uti assumanew.”

Amgwes Malg telimugsi'gw ta'n Sa'n Sapatis sign'tuatl Westaulgl. Togo ta'n mn'tu wetnu'gwalatl. Togo pogji agnutg ta'n Westaulg teli npilaji pugwenniji mimajuinu'g aq ta'n tel gina'muaji.

Naqsa'sijig tepgunsejig aq unaqapemg pemi ns'tmi'tij tal gis pegising aq na lugowaqan ta'n etl lugwatg. Gatu ta'nig getana'titl pogji nunmaqul-tijig aq gisite'tmi'tij ne'pa'new. Maw agnutg ugte-jgewei aqantiewti ta'n mimajit ula ugs'tqamug aq

ta'n tel gujjiewto'tg aq ta'n tel minunsit.

Me' gat u na glusuaqann ta'n Malg ewi'gig'p ugjit Westaulg gisa'l'sg tel'ta'sin i'mn maw Westaulg aq nemitegen ta'n elugwatg.

Ta'n goqwei ew'gas'g ula wi'gatignigtug

Ta'n teli p qotamgiaq na gelu'lg agnutmaqan ugjit Westaulg aq Sa'n Nutsign'tuet ta'n tel pestung (1.1-8)

Sa'n sign'tuatl Westaulgl aq mn'tu wet nu'gwalatl (1.9-13)

Westaulg mesgi'g paqalaiwaqan tela'teget Galilie'gati (1.14-9.50)

Wejiet Galili glapis Selusalemg (10.1-52)

Ta'n goqwei gis tliaq Selusalemg aq awiw na ugtejgewei aqantiewti. Wesua'lut, ilsumut, aq ne'po'tg (11.1-15.47)

Westaulg ta'n tel minunsit (16.1-8)

Westaulg musgalsit unaqapemg aq ta'n teli ela'lut wa'so'q (16.9-20)

*Sa'n Nutsign'tuet pestunmuaji mimajuinu'g
(Matiw 3.1-12; Lu'g 3.1-18; Sa'n 1.19-28)*

¹ Ula na gelu'lg agnutmaqan ugjit Se'suguli na Gjinisgam Gisiteget uggwisl. Na teli p qotamgiaq 'st'ge' gis wi'g'g'p Gjinisgam wi'gatignigtug.

² Gisna nige' sa'q iganigjitegewinuaq Aiseiao'q gi's wi'g'g'p ta'n Gjinisgam uggwisl telimapnn, "Ge' jigs'tui.

Igangima's ntagnutmewinum ugjit gisgaja'tun ta'n gi'l lietes."

³ "Nat wen gesigawewistoq paqtaqamigtug, teluet, 'Gjisaqamaw wejgu'et.

'Ms't ta'n te'sioq gisgajo'ltigw!' ”

⁴⁻⁵ Etna na teliaqas, na ji'n'm teluisisnaq Sa'n neia'siteg paqtaqamigtug. Pugwelgig mimajuinu'g ta'n tleiaultijig Jutia aq na 'gjigan teluisig Selusalemg naji jigs'tua'titl Sa'nal. Pestunmuaji aq telimaji mimajuinu'g, “Gawasgita'sultigw aq jiglita'gw elue'utigtug aq sign'tasultigw! Na toqo tujiw Gjinisgam apigsigmugsitoqs'p ta'n te's'gl 'gtlue'utimual.” Na mimajuinu'g, ingute'jit teluejig, “Ni'n na elue'winui,” aq Sa'nal sign'taji sipug Jol'tan.

⁶ Sa'n nasg'gl aligal wejitas'gl melgawlejit usapun. M'egne'l ugtispisunn nasuatl. Malqomaji apsoqongewji aq amu apu. ⁷ Telimaji mimajuinu'g, “Na ji'n'm ta'n 'pgisintew, me' espe'g aq ni'n. Mo tepawgtiw we'gaw golomgwaqwa'sin aq apgwa'tuan umugsnapi'l. ⁸ Samqwan e'wm sign'tuloq gatu negm sign'tugsitoqs'p, e'watal Wejuli Nisgaml.” Na teluet Sa'n.

Sa'n sign'tuatl Se'susal

(Matiw 3.13–4.11; Lu'g 3.21,22; 4.1-13)

⁹ Etna na tujiw Se'sus weji maja'sit Nasaletg. Ula gutanji'j eteg Galaliewa'gig. Se'sus eliet Sa'neg aq Sa'n sign'tuatl sipug Jol'tan. ¹⁰ Ta'n Se'sus weji natga'siteg samqwanigtug, nemitog wa'so'q panta's'g aq na Wejuli Nisgaml nisa'silitl st'ge' ples. ¹¹ Gjinisgam metewistog wa'so'q aq teluet. “Gi'l na newgti pistai 'ngwis aq mawi gsalul. No'q tetapua'lin gi'l.”

¹² Smtug Wejuli Nisgam tela'latl lielin 'ngutugwa'lugwelin paqtaqamigtug. ¹³ Na wi'sisg eimu'tijig na'te'l. Se'sus eig na'te'l

ne'wisgegiguna'q aq Gjimm'tu wet nu'gwalatl. Na ansale'wijig peita'jig aq apoqonmua'titl Se'susal.

*Se'sus wigumaji ne'wiliji nujiugs'gewinu'g
(Matiw 4.12-22; Lu'g 4.14,15; 5.1-11)*

¹⁴ Toqosip Sa'n gis pija'luteg laplusang, Se'sus eliet Galalieg aq gegnu'tmuaji na gelu'lg agnutmaqan, ta'n wejiaq Gjinisgamewigtug. ¹⁵ Telimaji, “Glapis gatu nige' iga'q tetaputesg, Gjinisgam getu' musga'tugsioq ta'n teli elege'witewit. 'Gtlams'tmu'tigw na gelu'lg agnutmaqan aq gawasgita'sultigw aq jiglita'gw elue'utigtug!”

¹⁶ Ge's Se'sus pemieteg gigjiw qospemg Galali nemiaji tapusiliji usgewinu'g, na Simon aq ugjignaml Antle'al, etlia'piejig na qospemg.

¹⁷ Se'sus telimaji, “Nige' pas'g gilew usgewinu'g. Wije'wigw ni'n aq gnu'tmultoqs'p aq gisa'lultoqs'p jugwo'lanew mimajuinu'g Nisgamewigtug.”

¹⁸ Smtug naqala'tiji ugt'a'pimuaq aq wije'wa'titl.

¹⁹ Naqajijge'le'l siawa'sit sitmug aq nemiaji igtigi tapusiliji wijigatili, Ji'mejal aq Sa'nal, tepultiliji ugtuluaq maw ujjual, Sepetial. Etl msni'sna'tiji ugt'a'pimuaq. ²⁰ Se'sus nemiateg na smtug wigumaji. Na naqala'titl ujjual Sepetial maw lugowinu'g ugtuluaq aq wije'wa'titl Se'susal. Peita'jig gutanji'j teluisig Gapelniam.

*Ji'nm ta'n mn'tu'l eimlitl ugtinneg
(Lu'g 4.31-37)*

²¹ Ta'n teli nqase'g iga'q atlasmutigisg'g, Se'sus eliet a'sutuo'guomg aq poqji gina'muet.

²² Mimajuinu'g ta'n nutua'titeg, paqalaitijig ta'n tel gina'muelij muta mo tele'ligupnn 'st'ge'

nujigina'mua'tijig 'tplutaqan. Awna ta'n tel geitoq aq ta'n goqwei wesgutg, na tel gina'muet.

²³ Na tujiw ji'nm ta'n mn'tu'l ugtinneg eimlitl pegising na a'sutuo'guomg aq sesgwet.

²⁴ “Taluegeieg ninen, Se'sus, gi'l tleiwain Nasalet? Weji pginu's'p ugjit seioqwa'linen? Nenu'l ta gi'l wenin, gi'l na sape'winuin, Gjnisgam uggwisl.”

²⁵ Se'sus melgimatl na mn'tu'l, “Wantaqa'si aq gettaqa'si na ji'nmuigtug!”

²⁶ Na mn'tu gisa'latl na ji'nmul wejipulgwelitl. Na mn'tu ma'muniw sesgwet aq getaqa'sit ji'nmuigtug.

²⁷ Na 'ms't mimajuinu'g tetuji paqalaiultijig aq pipanimtultijig, “Tal gis tliaq ula na? Tal gina'muet ta u't? Amuj na ji'nm mesgi'g ml'gigno'ti geggung, we'gaw mn'tu'g gisi assumaji. Na mn'tu'g gi's tla'taqatiliji ta'n negm teli gsatg aq jigs'taji!”

²⁸ Smtug na agnutmaqan ta'n Se'sus gis tela'teg'p se'sa's'g ta'n telgi'g Galaliewa'gig.

*Se'sus nepilaji pugwenniji mimajuinu'g
(Matiw 8.14-17; Lu'g 4.38-41)*

²⁹ Ta'n tujiw naqtmij a'sutuo'guom, el'ta'jig na Simon aq Antle' wiguaq. Ji'mej aq Sa'n wije'wa'tiji.

³⁰ Simon ugjugwiji'tl gesnugwalitl. Epsingeweia'silitl aq 'npo'qonigtug elisinnitl. Se'sus elieteg na'te'l, telimut na gisigui'sgwal gesnugwalitl.

³¹ Se'sus nat nmiatl aq ugpitn we-sua'tuaj aq apoqonmuatl gama'silin. Smtug na epsingewei ejigla's'geg aq gisigui'sgw poqji lugowaji.

³² Ta'n tujiw na'gu'set gi's galgwaseteg aq at-lasmutigis'g gaqiaq, etna na tujiw mimajuinu'g

Se'suseg pegisula'tiji ta'n tege ni gesnugutiliji aq ta'n te'sijig mn'tu'g wesgweiagwi'tiji. ³³ Na 'ms't mimajuinu'g gutang tle'g etl mawiejig igantug wen'ji'guomg. ³⁴ Se'sus nepilaji pugwenniiji aq ta'n mn'tu'g wesgweiagwi'tiji na Se'sus getaqqates-guaji mn'tu'g. Mo mn'tu'g ignmuagwi glusultinew muta nena'tipnn Se'sus ta'n wenin.

*Se'sus al pestunmuaji mimajuinu'g Galaliewa'gi
(Lu'g 4.42-44)*

³⁵ Na ge'sg egsitpu'g, ge's mu gisapnianug, Se'sus menja'sit aq naqt'g, naji a'sutmat ta'n taqawatteg. ³⁶ Tel gneg Simon ap igtigig musuala'titl Se'susal aq poqji gwilua'titl. ³⁷ Ta'n tujiw we'jia'titeg, Se'susal telima'titl, “Ms't wen al gwilasg.”

³⁸ Gatu Se'sus asitemaji, “Ge' el'ta'nej igtigl gutanji'tl ta'n tepaw etegl. Amujpa naji gina'muei elg na'te'l, muta etna na ugjit weji pginisap.”

³⁹ Na nugu ala'sit ta'n telgi'g Galali al gina'muet ta'n te's'gl a'sutuo'guoml aq mn'tu'g getaqqates-guaji.

*Se'sus nepilatl leplsiewinu'jl
(Matiw 8.1-4; Lu'g 5.12-16)*

[Leplsi na melgignaq ugsnugowaqan ta'n pilsiet mimajuinu aq mimajuinu sugulgat.]

⁴⁰ Etna na ula ji'nm, geggung melgignaq 'gsnugowaqan, teluisig leplsi. Ula ji'nm elietl Se'susal, el nutgul'pa'sitl, aq etawaqtmuatl Se'susal apoqonmagun. Teluet, “Ge' gisi npilites gi'l tli ul'te'tmn.”

⁴¹ Se'sus ewlitelmatl aq sama'latl. Asitematl, “E'e getu npilul, gisi npilul nige'!” ⁴² Smtug, ejigla's'g 'gsnugowaqan ula ji'nm ugtinneg, aq smtug gisi npisitaq. ⁴³ Se'sus melgimatl ta'n

tla'tegelital. ⁴⁴ Telimatl, “Jigs'tui, mut wen tlimaw. Smtug lia nat nmi patlia'sg. Negm angamulij, aq ignmu ta'n goqwe'l Mowiso'q gelug'p 'tplutaqanigtug glaman mimajuinu'g 'gji'tutaq, ta'n teli ila'sin nige'.”

⁴⁵ Gatu ji'nm ejigla'sit aq se'sa'toq na agnutmaqan 'ms't tami. Tetuji ma'muniw usgutg, ula ji'nm, ta'n teli ila'sij, na Se'sus mo gisi pisgwa'wg gutang mimajuinuigtug muta pugwelgig mima-juinu'g peita'liji. Awna eig ta'n taqawatteg. 'Ms't tami pugwelgig mimajuinu'g weita'jig ta'n negm eig.

2

Se'sus nepilatl ji'nmul ta'n mo gisi maja'siligul (Matiw 9.1-8; Lu'g 5.17-26)

¹ Ta'suguna'gweg Se'sus apaja'sit umutgig teluisig Gapelniam. Na glusuaqan se'sa'sg. Teluejig, “Se'sus pegising.” ² Pugwelgig mimajuinu'g peita'jig newgtsiniw Se'suseg. Na wajuignetesg wen'ji'guom aq je me' gaqamultijig gujmug ga'qanigtug. Na Se'sus mimajuinu'g gegina'muaji ugjit Nisgamal. ³ Ta'sijig mimajuinu'g peita'jig, pegisula'titl ji'nmul mo gis maja'siligul. Ne'wijig negmow pemapila'titl, elisilitl a'su'ngtug. ⁴ Na wegla ji'nmug mo gis gigjita'gwi'gw Se'suseg muta 'nnim pugwelg mimajuinu'g. Soqwita'jig g'p'taq wen'ji'guom aq pewja'tu'tij mesgi'g elmalqei. Na tujiw wet nispila'titl ji'nmul ta'n elisinnij a'su'ngtug tegpaqiw epune'g na ta'n Se'sus eig. ⁵ Se'sus nemituaj ta'n tel melgi gtlams'tasultilij, telimatl

na ji'nmul gesnugwalitl, “Gwi's, apigsigtmulan 'gtlue'uti'l.”

⁶ Etna na na'te'l ta'sijig nujigina'mua'tijig 'tplutaqan pemgopultijig. Teli angita'sultijig uggamlamunuaq. ⁷ “Mu na tlewistuis na ula ji'nm muta telewistoaq 'st'ge' Gjinisgam. Mo eimu'ti'gw mimajuinu'g ta'n gisi apigsigtultal 'gtlue'uti'l, pas'g newgte'jit, na negm Gjinisgam, apigsigtultal 'gtlue'uti'l.”

⁸ Smtug Se'sus geitoqop ta'n teli angita'sultilij aq telimaji, “Taltegl ta gilew 'gtangita'suaqamual?

⁹ Etna naqamase'g telimg na ji'nm gesnugwat, “Gtlue'uti'l apigsigtmulan,' muta mo nemituoq gis tlian. Pas'g me' metue'g telimg, ‘Mnja'si, 'gsua'tu 'gta'su'nm aq pmia.’ Muta nemituoq gis tliaq. ¹⁰ Ni'n musga'tultoqs'p na tujiw ni'n na ula ji'nm ta'n mimajuinu'alsip. Ml'gigno'ti geggunm ugs'tqamu gisi apigsigtmn elue'uti'l.” Telimatl na gesnugwalitl ji'nmul mo gisi maja'siligw, ¹¹ “Telimul gi'l, mnja'si, unaqa'tu 'gta'su'nm aq nige' gisinmietes!”

¹² Na smtug na ji'nm tela'teget ta'n Se'susal telimatl. Ge's mimajuinu'g elapulti'tij ji'nmul wenaqa'silitl aq weji maja'silitaq. Na 'ms't nemia'titl sigta paqalauultijig aq miwatmua'titl Gjinisgam, teluejig. “Menaq goqwei nemitu'tiwgw na teliaq 'st'ge' nige'.”

Se'sus wigumatl Li'paial
(*Matiw 9.9-13; Lu'g 5.27-32*)

¹³ Tel'gne'g Se'sus ap pem tajiga'sit sitmug qospem teluisig Galali. Na pugwelgig mimajuinu'g peita'jig aq gegina'muaji. ¹⁴ Na

tujiw Se'sus weji maja'siteg, ge's pem siawa'sit nemiatl ji'nmul teluisilitl Li'pai, na Alpius uggwisl aq nujintutmalitl g'pno'lewei suliewei. Li'pai pemgopit ta'n i' tl lugwet. Se'sus telimatl, “Majulgwali ni'n.” Li'pai wenaqa'sit aq smtug majulgwalatl.

¹⁵ Na teliaq Li'pai pipanimatl Se'susal mawatalultinew wiguaq aq maw unaqapemg. Etna na pugwelgig ta'nig alulgwala'tipnn Se'susal, nujintutma'tijig aq maw elue'winu'g, aq mawatalultijig Se'susal Li'pai wiguaq.

¹⁶ Ta'sijig nujigina'mua'tijig 'tplutaqan, na Palasiaq, nemia'titl Se'susal mawatalultiliji nujintutma'tiliji aq elue'winu'g. Na tujiw pipanima'tiji Se'sus unaqapemg, “Tal gis Se'sus mawatalultilijig na nujintutma'tiliji aq elue'winu'g?”

¹⁷ Se'sus nutuateg aq teli asitemaji, “Na mijuinu'g ta'nig tajigo'ltijig mo puala'tigul malpale'wilitl pas'g wegla gesnugu'tijig. Weji pgisina'p pas'g tliman elue'winu'g, 'Gawasgita'sultigw aq jiglita'qw elue'utigug,' mo ta'nig tel'ta'sultijig getlamia'tijig.”

Pipanima'titl sune'win

(Matiw 9.14-17; Lu'g 5.33-39)

¹⁸ Na newgtejgeg Sa'n Nutsign'tuet aq Palasiaq unaqapemuaq newgt sune'ultijig. Alt mimajuinu'g el'ta'jig Se'suseg aq pipanima'titl, “Sa'n Nutsign'tuet aq Palasiaq unaqapemuaq sune'ultijig. Goqwei ugjit gnaqapemg mo gis sune'ulti'gw?”

¹⁹ Se'sus asita'puguet, “Mo tel'ta'siwn elien malie'uti, ma mijjuaqan pmianug. Mo gis tlianug na! Ta'n ji'nm malie'wit eig na'te'l, ma sune'ulti'gw. ²⁰ Gatu na'gweg iga'q ta'n tujiw ji'nm malie'wit ejigla'luj na'te'l. Etna na na'gweg iga'q ta'n suneultitaq.

²¹ “Mo wen e'wmug pilegn ugjit 'msni'smn sa'qawe'l utapsunn. Pa na wen tla'tege's'p toqo pilegn seioqwa'toq me' 'ms'gi'gt'tew elmalqei. ²² Mo wen elguta'tug's pilei moqopa'q, ta'n piwie'wasit m'gegnei moqopa'qo'q. Pa na tla'tege's'p, na moqopa'q, ta'n pa tujiw atejoqoq poqtapu'teg susiga'sgt'tew m'gegnei moqopa'qo'q, aq na moqopa'q gutajuitew aq m'gegnei mo tali ugtap-suniw. Moqwa, ma' gis tlianug! Pilei moqopa'q ta'n atejoqoq poqtapu'teg, amujpa e'watal pile'l m'gegne'l moqopa'qo'q!”

Na atlasmutigisg'g

(Matiw 12.1-8; Lu'g 6.1-5)

²³ Na teliaqas atlasmutigisg'g Se'sus aq unaqapemg pemitajig awgti'jigtug aq wet saputitajig ta'n gulumgl etl nigwegl. Na unaqapemg gulumgl poqji tematpo'tutitl aq malqotmi'titl. ²⁴ Na Palasiaq nemia'titeg, telima'titl Se'susal, “Ge' lapa'si, negla gnaqapemg sewisga'tu'tij ginu 'tplutaqanminu. Mu na tla'taqatiwi'tis atlasmutigisg'g!”

²⁵ Se'sus asita'puguet, “Amuj gis gilew egitmoq ta'n Ta'pito'q tela'tegepnaq ta'n Apiataloq na espe'g patlia's. Etna na tujiw Ta'pit aq unaqapemg gewisulti'titeg aq nuta'ma'titeg, mo geggunmi'tigup ta'n goqwei malqottaq. ²⁶ Na pisg-

wita'pnig wen'ji'guom Nisgamewei aq Apiatalal ignmapni na pipnaqan gisi ignmut'p Gjinisgam. Na ta'n telgitas'g ula ginuewei tplutaqan pas'g na patlia'sg gis malqotmi'tij ula pipnaqan, gatu Ta'pit malqotg's aq we'gaw ignmuasni unaqapemg.”

²⁷ Se'sus teluet, “Gjinisgam telimapni mima-juinu'g ta'n goqwei tela'taqatilita atlasmutigisg'g, glaman mimajuinu'g ma luguti'gw pas'g atlasmultitaq aq emtoqwalataq Nisgaml. Mo wet tlimugsi'gup ugjit pugwelgl 'tplutaqann iga'tun gisna gitnme'ugsinenu.” ²⁸ Se'sus teluet, “Ni'n assusuti geggunm aq gis tlima's mimajuinu'g ta'n gis tla'taqatitaq we'gaw atlasmutigisg'g.”

3

Na ji'nm ta'n malig ugpitn (Matiw 12.9-14; Lu'g 6.6-11)

¹ Na tuijw Se'sus apaja'sit a'sutuo'guomg. Na'te'l eig's ji'nm malig ugpitn. ² Maw eig'snig na'te'l mimajuinu'g teluisultijig Palasiaq, ta'nig getu pisui ilsutmua'titl Se'susal opla'tegelin. Na gigjipugutua'titl etug 'npilatal wenn atlasmutigisg'g. ³ Se'sus telimatl ji'nmul malig ugpitn, “Ula lia tet igantug!” ⁴ Na tuijw pipanimaji mimajuinu'g na Palasiaq, “Talamu'g 'tplutaqanminu ula atlasmutigisg'g? Awna apoqonmuan wen, gisna asgaiwan, awna ugs'tawian mimajuinu, gisna ne'pa'n?”

Na negmow 'lpa mo gis talue'gw. ⁵ Se'sus angamaji aq taqala'laji aq asgaiaji muta melgasultiliji aq opla'taqatiliji pas'g na ap ewlite'lmuaaji. Na tuijw telimatl ji'nmul, “Jugwasga'tu 'gpitn.” Na

ji'nm elasga'toq ugpitn aq smtug apaji ila's'geg ap.
⁶ Na Palasiaq naqtmij a'sutuo'guom aq smtug
 mawagnutmatijig Elot unaqapemg. Ilsutaqatijig
 ta'n tla'lataq Se'susal ta'n tl ne'pa'taq.

*Pugwelgig mimajuinu'g peita'jig Se'suseg
 gigjiw qospem teluisig Galali*

⁷ Se'sus aq unaqapemg naqtmij aq el'ta'jig
 qospem teluisig Galali, aq pugwelgig mimajuinu'g
 majulgwajji. Weita'jig Galali, Jutia, ⁸ Selusalem,
 Itumia, qame'g sipug Jol'tan, Tail, aq Saiton. Nat
 nemia'titl Se'susal muta gis nutmajig ta'n goqwei
 gis tla'tegelitl aq ta'n tel pugwenniji mimajuinu'g
 gisi npilaji. ⁹ Tel pugwelg'snig mimajuinu'g Se'sus
 telimaji unaqapemg, "Iga'tug 'gtulnu gigjiw sit-
 mug. Tel pugwelg'snig mimajuinu'g etug jel ugsm-
 guitaq. Na ta'n tujiw ugsmgui'tij tepa'sites 'gtul-
 naq." ¹⁰ Se'sus gisi npilaji pugwenniji mima-
 juinu'g aq 'ms't ta'n te'sijig getu npisultijig, amu-
 jpa na gi'gajigji'jita'jig mimajuinuigtug glaman
 Se'susal gis sama'lata. ¹¹ Ta'n tujiw mimajuinu
 ta'n mn'tu ugtinneg eimlij pegising Se'suseg mn'tu
 nisegetl ta'n gaqamilij aq sesgwet, "Gi'l na Gjinis-
 gam uggwisl!"

¹² Te's newgte'jilitl, Se'sus melgimatl wegla
 mn'tu'l, "Mut wen tlimaw ta'n weni ni'n!"

*Se'sus megnaji newgtisgegsiliji je ta'pu
 (Matiw 10.1-4; Lu'g 6.12-16)*

¹³ Na Se'sus eliet soqoqamigeg aq wigumaji ta'n
 weni pualaji majulgwalgun aq tepgisita'jig igtigig
 mimajuinu'g. ¹⁴ Na tujiw newgtisgegsiliji je ta'pu
 megnaji. Na wisungewaji, ugtapostale'witeng.

Aq telimaji, “Ni'n megnuloqop ugjit wijitgweinew. Poqjigimultoqs'p ugjit al gina'mua'tinew, ¹⁵ aq ignmultoqs'p ml'gigno'ti ugjit 'gtaqqates-guanew mn'tu'g.”

¹⁶ Etna na wegla newgtisgegsiliji je ta'pu gisi mg-naji: Simonal, Se'sus wisungewatl Pie'l, ¹⁷ Ji'mejal aq Sa'nal na wijigatijig gitg na Sepeti uggwisg. Se'sus wisungewaji Poanelgis. Na telueg tel jaqali uggwain aq teli gsigawen pa na wije aq gaqtug-waq. ¹⁸ Ala igtigi na Antle'al, Pilipal, Pattolomi-wal, Matiwal, Tumaal, Ji'mejal, na Alpius uggwisl, Tatiasal aq Simonal na Genaewa'j, ¹⁹ aq Sutaal Isgaliootal, etna na negm me' enmiaq 'ntuisgetutal Se'susal aq ne'po'qsilital.

Se'sus aq Pe'lsepal

(Matiw 12.22-32; Lu'g 11.14-23; 12.10)

²⁰ Na tujiw Se'sus pisgwa't ta'n i' tli usgowa'sij. Na pugwelgig mimajuinu'g mawita'jig aq ap gigo'qopitua'titl Se'susal, glaman Se'sus aq unaqapemg mu gis mijjulti'gw. ²¹ Na Se'sus wigumaq tels'tma'tiliji, “Se'sus elue'wiet.”, aq el'ta'jig aq getu nemisgua'titl Se'susal.

²² Eimu'tijig na'te'l alt nujigina'mua'tijig tplutaqan ta'nig weita'jig Selusalemg. Wegla teluejig, “Na Gjimm'tu teluisit Pe'lsepal pitu'gwitl Se'susal.” Igtigig tel agnima'tipnn Se'susal, “Na iganpuguit mn'tu ignmuatl Se'susal ml'gigno'ti 'gtaqqates-guan igtigig mn'tu'g.”

²³ Se'sus wigumaji mimajuinu'g aq gegnua'tuaji, “Tal gisi gtaqqatesga'sitew Gjimm'tu? ²⁴ Etug elege'witewa'gi nasgwiaq, tepgisita'tij aq matntulti'tij ala wen ap igtig. Na toqo tujiw na

elege'witewa'gi seioqwietew aq nigtua'sgt'tew.
²⁵ Gatu etug wigumaq nasgwie'tij, tepgisita'tij aq matntulti'tij ala wen ap igtig. Na mimajuinu'g apugjig seioqwia'titaq. ²⁶ Toqosip pa na wijej Gjimn'tu ugtelege'wa'gimg tepgisita'tij aq matntulti'tis ma 'pgitpuguinug amujpa seioqwia'titaq aq na tl gaqietew na'te'l.

²⁷ “Ma wen gis gi'gattesguagul melgigna'litl ji'nmul wiguaq aq jigla'tuagul ta'n goqwe'l negmewe'l. Amujpa gelpilatl melgign'alitl ji'nmul tmg glaman ta'n goqwe'l etegl wiguaq gis gmutnattew.

²⁸ “Migwite'tmug ula! Gjinisgam apigsigtuatal mimajuinu'l ta'n tel gaqaisg milamu'gl ugtlue'uti'l aq winjigl ta'n goqwe'l teluelitl. ²⁹ Pas'g na mimajuinu ta'n teluej winjigl ta'n goqwe'l getanatl Wejuli Nisgaml, na telamu'g elue'uti mo gisi apigsigtas'gtnug. Me' negm na ma'muniw opla'teget, iapjiwewei elue'uti.” (³⁰ Se'sus telimaji muta alt teluelipni, “Mn'tu'l pitu'gwitl.”)

Se'sus uggwitl aq ugjignamg
(Matiw 12.46-50; Lu'g 8.19-21)

³¹ Na tujiw Se'sus uggwitl aq ugjignamg peita'liji. Na etli esgmala'titl gujmug ula wig ta'n Se'susal eimlitl, aq elgitmi'tij glusuaqan ugjit Se'susal tu'elin. ³² Pugwelgig mimajuinu'g gigoqopitua'titl aq telima'titl, “Ge' lapa'si, 'ggij aq wijigumjig gujmug eigig. Pual'sgig.”

³³ Se'sus telimaji, “Gnua'tultoqs'p ta'n wen ni'n 'ngij aq 'njignamg.” ³⁴ Se'sus gigo'qoapa'sit ta'nig mimajuinu'g pemgopultiliji aq telimaji, “Ge'

lapita'gw, pa wijei aq nige' gilew na 'ngij aq 'njig-namg. ³⁵ Ta'n pas'g tegen mimajuinu tela'teget ta'n Gjinisgam tel pualaj na negm pa wijei aq wijigumjig aq 'ngij.”

4

Na a'tugwaqan ugjit nuji iga'taqug (Matiw 13.1-9; Lu'g 8.4-8)

¹ Se'sus ap poqji gina'muet gigjiw qospemg teluisig Galali. 'Nnim pugwelg mimajuinu'g gigo'qopugutaji glapis Se'sus eliet ugtuluwaq aq tepa'sit. Na gijga mnawa'sit aq siaw gina'muet. Na mimajuinu'g siawqatmu'tijig sitmug. ² Tel gina'muaji pugwelgl ta'n goqwe'l, a'tugwaqann e'w'gl. Na tel gina'muaji aq telimaji,

³ “Jigs'tmu'tigw! Nuji iga'taqug eig'p ta'n se'sijio'toqol 'sginminn. ⁴ Ge's etl se'sijio'toqol 'sginminn, eljo'ltigl awgti'jigtug, sisipji'jg peita'jig aq malgotmi'titl. ⁵ Alt 'sginminn eljo'ltigl na maqamigew ta'n wesgijigweg 'mtasoqigtug. Na maqamigew jaqal p'teg aq 'sginminn jaqali sgaliaqal aq jaqal ne'igwegl. ⁶ Na na'gu'set mesp'siteg, ta'n wejgwisgaliaqul na gaqs'gl, muta na ugjip'sgl mo gis piam teminugul, ta'n teli iga'taqug, glaman na 'sginminn gispategl. ⁷ Alt 'sginminn eljo'ltigl ginigwejjuaqsigtug. Me' gesigaw nigwejig ginigwejjuaqsi'g, je mu gulumgl ta'n tel nigwegl. Na gulumgl mo wel nigwenugl, aq mo mininugul. ⁸ Ap igtigl 'sginminn eljo'ltigl gelu'lg maqamigew. Na weli sgaliaqal aq wel nigwegl aq wel minigl, pugwelgl ugjit newgte' 'sginmin. Alt eimu'tigl nesisga'qal ugjit newgte'

'sginmin, aq alt eimu'tigl asugomtesisga'qal ugjit newgte' 'sginmin, ap igtigl gasgiptnnaqanigl ugjit newgte'."

⁹ Se'sus teluet, "Gs'tuaqanultioq ugjit nutmu'tinew na jigs'tmu'tigw."

*Se'sus telimaji unaqapemg
tal gis e'w'gl gina'masutiewe'l a'tugwaqann
(Matiw 13.10-17; Lu'g 8.9,10)*

¹⁰ Na Se'sus newgtamsiteg, na newgtisgegsiliji je ta'pu unaqapemg aq maw igtigi majulgwalgwi'titl Se'sus, peita'liji aq pipanimji, "Ge' gnuatuin giasgiwewei ta'n telueg na a'tugwaqan."

¹¹ Se'sus asitemaji, "Gjinisgam nige' gilew gisi musga'tugsioq ta'n goqwei sa'q mo geitas'gt nugup aq mo nestasultiwoqop ta'n goqwe'l Nisgamewe'l. Pas'g ta'nig igtigig nutmataq amujpa negmow a'tugowaten. ¹² Glaman ta'n goqwei Gjinisgam

ugtwi'gatigng ewi'gas'g na tliatew,

'Elapultijig. Gaqaisg nemitu'tij

pas'g mo goqwei geitu'ti'gw

ta'n goqwei nemitu'tij.

Nutmi'tij pas'g mo nestasulti'gw

ta'n goqwei nutmi'tij.

Pa na 'gji'tu'tij

aq ns'tmu'ti'tij

na tujiw gtlams'tasultitaq,

gawasgita'sultitaq aq 'lta'taq Nisgamewigtug.

Na tujiw Gjinisgam

apigsigtmuata ugthue'utiwal.' "

*Se'sus gegnuat'uaaji unaqapemg a'tugwaqan nuji
iga'taqulitl*

(Matiw 13.18-23; Lu'g 8.11-15)

¹³ Na tujiw Se'sus pipanimaji, “Mo ns'tasultiwoq ula a'tugwaqan? Etug jel ma 'ns'tasultiwoq ta'n pas'g tegen a'tugwaqan. ¹⁴ Ula nuji iga'taqug pa na wijeï aq ta'n wen se'sa'toq Gjinisgam ugglusuwaqanm mimajuinuigtug. ¹⁵ Na alt mimajuinu'g, pa na wijeï aq awgti'j, ta'n 'sginmynn eljaqal. Na Gjinisgam ugglusuwaqanm eljaq. Ula mimajuinu'g nutmi'titeg ula gelu'lg glusuaqan, na smtug Gjimm'tu gisa'laji mimajuinu'g awan'ta'sultinew gelu'lg glusuaqan, gis nutmi'titeg. ¹⁶ Igtigig mimajuinu'g 'st'ge' na maqamigew ta'n wesgijigweg 'mtasoqigtug ta'n 'sginmynn eljaqal. Ta'n tujiw nutmi'titeg wel'ta'suatmi'tij aq getlams'tmi'tij. ¹⁷ Melgugtmi'tip mujga amgwes pas'g mo gisi pgiji gugunmi'tigup. Teli ul lugutipnig pas'g ta'n tujiw metue'g welgmi'titeg ugjit Gjinisgam ugglusuaqanm newgtsiniw elege'tij. ¹⁸ Igtigig mimajuinu'g 'st'ge' na maqamigew ta'n 'sginmynn eljaqal ginigwejjuaqsigtug. Ula mimajuinu'g nutmi'tij gelu'lg glusuaqan. ¹⁹ Pas'g te'sigisg'g ta'n tel mimajij aq me' piamite'tmi'tij suliewei aq pugwelgl ta'n goqwe'l pewatmi'titl, tel piamite'tmi'tij 'ms't goqwei, je mu migwite'tmi'ti'gw Gjinisgam ugglusuwaqanm. Glaman mo tela'taqati'gw ta'n goqwei Gjinisgam tel puatg. ²⁰ Pas'g igtigig mimajuinu'g 'st'ge' na gelu'lg maqamigew ta'n 'sginmynn eljaqal. Negmow nutmi'titeg gelu'lg glusuaqan aq gennmi'tij uggamlamunuaq. Tela'taqatijig ta'n Gjinisgam ugglusuaqanm telueg. Ta'n tel piam tla'taqati'tij Gjinisgam ugglusuaqanm tel piam se'sa's'g aq me' pugwelg mimajuinu'g

getlams'tasultijig. We'gaw, alt nesisgegsiliji, alt asugomte'sisgegsiliji, ap igtigig we'gaw gasgiptnnaqaniliji.”

*Na lamp lame'g ligpenignigtug
(Lu'g 8.16-18)*

²¹ Na Se'sus siawewistoq, “Etug nat wen we-sua'toq lamp aq iga'toq lame'g ligpenignigtug, gisna lame'g 'npo'qonigtug? Moqwa! Amujpa na iga'toq p'ta'utigtug glaman 'ms't wen gis nmitegetew. ²² Ta'n goqwei mimgwa'tas'g amujpa neia's'gt'tew aq ta'n goqwei anguna's'g amujpa panwijgatas'gt'tew. ²³ 'Gs'tuaqanultioq ugjit nutmu'tinew. Na jigs'tmu'tigw.”

²⁴ Na tujiw telimaji, “Gnnamug ggamlamunuaq ta'n goqwei gis tlimuloq. Mut awan'ta'sultinew tla'taqatitoqs'p ta'n goqwei gis nutmu'tioq ta'n tel piam tela'taqatioq na tl piam 'ns'tasultitoqs'p, ta'n goqwei telimuloqop. ²⁵ Na mimajuinu ta'n tela'teget ta'n gis tling, na toqo tujiw me' uli ns'tasitew gatu mu tla'tegegw, gaq awantasuattew ta'n goqwei nutg'p.”

Na a'tugwaqan 'sginminn ta'n nigwegl

²⁶ Se'sus teluet, “Ula na igtig a'tugwaqan wi-jei teli angamgug Gjinisgam ugtelege'wa'gimg 'st'ge' nige' ula. Na ji'nm se'sijio'toqol 'sginminn iga'taqanigtug. ²⁷ Geitoq na siawigwegl tlia mu negm i'mug, piluei lugowaqan elugwatg, na'gweg aq wela'gw nepat. Pa na wiji ula 'sginminn teli uli sgaliaqal, poqjigwegl aq wel nigwegl. Ula ji'nm mo nestasigw ta'n Gjinisgam tel'te'tg tli uligwen. ²⁸ Na maqamigew gisa'toqol 'sginminn nigwen. Amgwesewei weli sgaliaqal aq poqji ne'igwegl aq

tetuji uligwegl. Na ula gulumgl wel gis lastegl aq wel minigl. ²⁹ Ta'n tujiw gulumgl gaqigweg, ji'nm poqji tms'gl 'psgwesoqonigtug muta mena'taqug.”

Na a'tugwaqan ugjit na mustate' 'sginmin ta'n etl nigweg Jutia

(Matiw 13.31,32,34; Lu'g 13.18,19)

³⁰ Se'sus siawewistoq, “Gnua'tultoqs'p ta'n telamu'g Gjinisgam ugtelege'witewa'gimg. ³¹ Pa na wije'i aq mustate' sginmin ta'n ji'nm iga'taqatg maqamigewigtug, na mawi apje'ji'j 'sginmin ugs'tqamug. ³² Na tujiw 'sginmin wejgu ne'igweg aq enmigweg glapis pitoqigweg. Na ta'n mawgi'g te's'g mijipjewe'i, etna na ula. Ta'n tel piامي uligweg, ula mustate' 'sginmin, we'gaw, sisipji'jg gisi iga'tu'titl ugwise'jmual nipispaqanigtug, etliaqjigateg.”

³³ Na Se'sus tel gina'muaji mimajuinu'g na gelu'lg glusuaqan. Pugwelgl a'tugwaqan e'w'gl 'st'ge' wegla. Telimaji ta'n te's'gl negmow gisi ns'tmi'tij. ³⁴ Mo gelulagwi glapis e'w'g a'tugwaqan, gatu ta'n tujiw newgtamsulti'titeg, maw unaqapemg, negmow gegnua'tuaji 'ms't goqwei.

Ugju'sn aq 'tgu'g jigs'tua'titl Se'susal

(Matiw 8.23-27; Lu'g 8.22-25)

³⁵ Na enmiula'qwew Se'sus telimaji unaqapemg, “Asoqomita'nej qospem.” ³⁶ Na unaqapemg naqala'tiji pugwenniji mimajuinu'g aq tepita'jig ugtuluaq ta'n Se'sus gis teppip. Smtug poqji asoqomisugultiji aq igtigl ugtulual wije'wa'tiji. ³⁷⁻³⁸ Se'sus ugtejg eig, nepat un'ji ge'guteg tu'gwesmunigtug. Ugju'sn poqji ml'gignewa's'g

aq poqji mqaatgwig. 'Tgu'g poqji tepapaqtesingig ugtuluwaq. Poqji mamuni pega's'g ugtuluow. Unaqapemg jipaqita'liji, Se'susal tugwa'la'titl, aq telima'titl, "Nujigina'muet, mo tali el'telmiweg? Getu' geget getapaqto'gu'ti'gw?"

³⁹ Se'sus gaqama'sit aq telimatl ugju'sn, "Wantaqa'si!" aq telimaji 'tgu'g, "Wantaqita'qw!" Na smtug ugju'sn wantaqa's'g aq 'tgu'g wantaqita'jig aq weli ewipgeg. ⁴⁰ Se'sus pipanimaji, "Goqwei ta gilew jipatmoq? Ta gilew me' mu sange-wite'lmiwoq?"

⁴¹ Paqsipgi jipaqita'jig, suel sigtata'sultijig aq poqji pipanimtultijig, "Wen ta u'tji'nm, tetuji piam jigs'taji ugju'sn aq tgu'g?"

5

Se'sus nepilatl ji'nmul ta'n mn'tu'g wesgweiagwi'titl

(Matiw 8.28-34; Lu'g 8.26-39)

¹ Se'sus aq unaqapemg oqwa'jig ase'g qospem ta'n wigultijig Gelasiewaq. (Negla mimajuinu'g gun'tew sapalqe'g lame'g etli utqutala'tiji npuinu'g.) ² Etna na ula ji'nm ta'n mn'tu pitu'gwitl.

³ Wigit ula i' tli utqutala'tiji gun'tew sapalqe'g. Mu nugu gis gltaqpila'tigul tlia pisgataqanapi'l e'wmi'tij. ⁴ Gaqaisg uggwatl aq ugpitn gelpimutl, pas'g na te's pasga'to'qol pisgataqanapi'l aq pasga'toqol gasawo'qol na uggwatg. Tetuji melgignat, mo gis gnna'tigul na ji'nmul. ⁵ Tepgig aq na'gweg ala'sit utqutaqane'gati aq siawa'sit soqoqamigeg. Alisewet aq gun'tal ginigwegl e'w'gl, sewissusij.

⁶ Na ji'nm gneg wetamatl Se'susal. Na el'tugwi'g aq el nutgul'pa'sitl Se'susal ta'n tujiw gisi pta'siliteg ugtuluaq. ⁷ I' sesgwet, “Se'sus, gi'l, na uggwisl ta'n mawi espe'g Gjinisgam, getu tala'lin ni'n? Gjinisgam ewlite'lmi! Se'sus, etawaqtmul mut ugtapuliw ni'n!” (⁸ Wet tues na muta Se'sus etl tlimatl, “Mn'tu, 'gtaqqa'si na ji'nm!”)

⁹ Toqo Se'sus pipanimatl, “Taluisin?” Na ji'nm asita'puguet, “Teluisi Lijion, muta tel pugweleg.” (Lijion na telueg, na'tami asugom pituipnnaqanijig.) ¹⁰ Siaw tawaqtmuatl Se'susal ugjit mu mn'tu'g jiglgimugsinew na'te'l na maqamigew.

¹¹ Pugwelgig eig'snig gulgwi'g gigjiw na'te'l. Etl jiganiga'tijig soqoqamigeg. ¹² Na mn'tu'g etawaqtmua'titl Se'susal, “Petgiminen ninen negla gulgwi'g ta'n wesgowita'tij. Ignmuinen na'te'l Ita'nen.” ¹³ Na ignmuaji. Mn'tu'g getaqqita'la'titl ji'nmul, aq el'ta'jig gulgwi'suigtug pijitalijig. Na ta'n te'sijig gulgwi'g panaemg ta'pu pituipnnaqanijig maw 'ms't paqatugultijig paqse'g, aq egwija'tijig aq getmentgi'g.

¹⁴ Na ji'nmug ta'nig etli angweiwatipni gulgwi'g, poqt'tugu'ltijig se'sa'tu'tij agnutmaqan gutanji'tl aq 'ms't tami ta'n el'ta'tij. Na mimajuinu'g ta'n nutma'ti'tij, nat nemitu'tij ta'n gis tliaq. ¹⁵ Peita'jig ta'n Se'susal eimlij aq nat nemia'titl na ji'nmul ta'n i' pitu'gwipni mn'tu'g. Negm pengopit na'te'l gegnesit aq apaji ns'tuesnaq. 'Ms't ta'n te'sijig jipasultijig. ¹⁶ Na ji'nmug, ta'n tujiw gis nemia'tipnn ji'nmul, ta'n gisi npisilipnn, aq gis nemia'tipni gulgwi'g, paqasutugultilipni, aq getmenepnig, telima'tiji

mimajuinu'g, ta'n goqwei gis tliaq.

¹⁷ Na tujiw wegla mimajuinu'g etawaqtmua'titl Se'susal jigla'silin uggutanmuag.

¹⁸ Ge's Se'sus pem tepa'siteg ugtuluag na ji'nmul ta'n eimu'tilipni mn'tu'g etawaqtmuatl Se'susal, “Ge' ignmui wije'ulin.”

¹⁹ Pas'g na Se'sus mo ignmuagul, awna telimatl, “Apaja'si giguaq, aq gigmaq, aq tlim ta'n teli ula'l'sg's na Saqamaw, aq ta'n teli ulm'toqos ugjit gi'l.”

²⁰ Na tujiw ji'nm naqt'g, aq eliet 'ms't ta'n te's'gl newgtisga'qal gutanji'tl, telimaji ta'n Se'sus tela'l'pnn ugjit negm, aq ta'n te'sit wen nutg, paqalaig.

*Na Jailus ugtusl aq na e'pit
ta'n sama'tuaj Se'susal utapsun
(Matiw 9.18-26; Lu'g 8.40-56)*

²¹ Se'sus apaji asoqoma'sit qospem. Na'te'l pugwelgig mimajuinu'g gigo'qopugutua'titl sitmug.

²² Jailus, newgte'jit iganpuguit na Lesui'pewei a'sutuo'guom negmow uggutanmuoq. Pegising aq ta'n tujiw Se'susal nemiatl nutgul'pa'sitl Se'susal uggwatg. ²³ Aq etawaqtmuatl ta'n telgi'g pegwatoq, “Ni'n 'ntusji'j mawi gsnugwat geget nepg. Ewlistui! Jugu'a! Wije'wi nignaq aq iga'tug gitg 'gpitnn 'ntusg glaman ila'sitew aq siaw mima-jitew.”

²⁴ Toqo Se'sus wije'watl. Maw pugwelgig mimajuinu'g wije'wa'titl aq aligisma'la'titl Se'susal.

²⁵ Ula e'pit eig's pejuije'wa'pni. Pegiji ulmaje'g's aq metuipnes ta'n metlasipunqeg je ta'pu, na teli pgiji msigwet ugsngowaqanm. ²⁶ Pugwelgig

mal'pale'wijig mo gisi 'npila'tigul. Ta'n te'sg ug-sulieweim gaqi e'w'g pas'g na mo aji mewiewigw awna me' aji gsnugwat. ²⁷ Na nutmatl Se'susal aq elietl maw wije'waji mimajuinu'g. Nige' gaqamit ugtejg Se'suseg. ²⁸ Telimsit, "Pas'g ni'n gis sama'taq utapsun, na ni'n ila'sites."

²⁹ Gis sama'tuateg utapsun aq smtug nenga'sg ta'n teli msigwap ugsngowaqanmeg aq negm geitoq gis ila'sit aq gisi npisitaq ta'n sa'q 'lgowaqana'l'tpneg. ³⁰ Smtug Se'sus geitoq ml'gigno'ti ta'n teli ila'silij ejigla's'g negmeg aq gawasg'pugua'sit aq telimaji ula mimajuinu'g, "Wen gis sama'toqol nutapsunn."

³¹ Unaqapemg telima'titl, "Nemi'jig na mima-juinu'g gigto'qopugutasgig! Tal gis pipanigesin, ta'n wen gis sama'l'sg?"

³² Gatu Se'sus tel gigtoqopa'sit wet nemiatl ta'n wenn gis tela'tegelitl. ³³ Na e'pit geitoq ta'n gis tliaq ugjit negm. Smtug jipaqa'sit aq neng'tesing. El nutgul'pa'sitl Se'susal uggwatg aq telimatl 'ms't ta'n gigwajiaqewei gis tliaq ugjit negm. ³⁴ Se'sus telimatl e'pilitl, "Tu's, gi'l ta'n teli gtlams'tasin, na wej gisi npisin. Gisinmietet nige', muta ila'sineg. Ejigla's'geg ta'n tel gitnma't'p."

³⁵ Ge's Se'sus etlewisteq na ji'nmug pegisingig weja'tijig Jailus wiguaq aq telima'titl, "Jailus, 'gtusaq nepgaq. Mut nugu 'lgowaqana'law nujig-ina'muet."

³⁶ Se'sus gesgustuaji ta'n telueliji, telimatl igan-puguilitl a'sutuo'guomg, "Mut jipasiw pas'g 'gt-lams'tasi! Sangewitelmi!" ³⁷ Mo ignmuagul wenn wije'ugun pas'g Pie'lal, Ji'mejal aq Sa'nal, na Ji'mej wijigati'titl. ³⁸ Peita'jig iganpuguilitl wi'g. Se'sus

nemiaji pugwenniji sespo'ltiliji aq atgitemultiliji. ³⁹ Na Se'sus pisgwa't pipanimaji, “Goqwei tal gis sespena'q aq atgitemultioq? E'pite'ji'j mo nepmug pas'g nepat.”

⁴⁰ Na mimajuinu'g poqji wiguama'titl Se'susal gatu gaqtuaqqimaji. Na tujiw wesua'latl na e'pite'ji'j ujjl aq uggwitl aq ta'n weni nesisiliji ta'n wijeiujiq aq el'ta'jig ase'g ta'n e'pite'ji'tl eimlij. ⁴¹ Se'sus wesua'tuaq ugpitn aq telimatl, “Tu'si mnja'si!”

⁴² Ula e'pite'ji'j metlasipuna't je ta'pu. Se'sus gisi npilatl aq smtug ula e'pite'ji'j wenaqa'sit aq poqji ala'sit. Ta'n tujiw na gis tliaq mawi paqsipgi paqalaiultijig mimajuinu'g. ⁴³ Se'sus maw melgimaji na, “Mut wen tlimanew.” Aq telimaji, “Smug na e'pite'ji'j!”

6

Mo menuege'tigul Se'susal Nasaletg (Matiw 13.53-58; Lu'g 4.16-30)

¹ Se'sus naqt'g na gutan aq apaja'sit umutgig maw unaqapemg. ² Na atlasmutigisgug Se'sus etl gina'muet a'sutuo'guomg. Pugwelgig eimu'tipnig mimajuinu'g. 'Ms't gaq paqalaiultijig nutua'titeg. Pipanimtultijig, “Tami weja'toq telgi'g gina'masuti aq tetuji ns'tuewistoq ta'n tel gina'muej? Tal gis tli milinpiteget aq talgi'g tela'tegetl pugwelgl ta'n menaq goqwe'l nemitu'ti'gw na telianug 'st'ge' nige’? ³ Pas'g na aluse'witewinu na Mali uggwisl! Ugjignamg etna na ula Ji'mej, Josi, Suta, aq Simon. Uggwe'ji'jg wigultiliji ula tet.” Na smtug mo menuege'tigul Se'susal.

⁴ Se'sus telimaji, “Lpa 'ms't tami gepmite'lmot iganigjitegewinu pas'g mo puatasigw umutgig we'gaw wo'qomaq aq witapaq.”

⁵⁻⁶ Mesgi'g's ta'n tel paqalai'g muta mimajuinu'g na'te'l mo getlams'tua'tigusnn. Mo gis tla'tegegusnn ta'n goqwe'l wejiaqal Nisgamewigtug na'te'l, pas'g iga'toqosn ugpitn ta'siliji mimajuinu'g gesnugu'tiliji. Negla nepilasni.

Se'sus poqjigimaji unaqapemg

Na Se'sus eliet ta'n te's'gl gutanji'tl aq egina'muet. ⁷ Newgtsiniw na wigumaji unaqapemg. Na tujiw i' tapusiliji tewaqqimaji. Ml'gigno'ti ignmuaji ugjit 'gtaqqatesguanew mn'tu'g. ⁸ Se'sus melgimaji, “Lpa na mut goqwei nespnmnew. Mut pipnaqan nespnmnew aq mut salitewimgewei mun'ti, aq mut suliewei gugunmnew ugtaposmuaq pas'g ugtaptunmual. ⁹ Nasoqtesgug gmugsnuaq, pas'g mut nespnmnew piamiaqal gutapsunual.” ¹⁰ Se'sus me' telimaji, “Ta'n pas'g tegen te's'gl gutanji'tl pisgwa'tioq, ta'nig mimajuinu'g wigumugsioq ugjit i'mnew wiguaq, siawqatmug ula newgte' wen'ji'guom glapis naqtmog na'te'l. ¹¹ Toqosip pisgwa'tioq gutanji'tl, ta'nig mimajuinu'g mo pualugsiwoq gisna mu jigs'tugsiwoq, na tujiw naqtmug na gutan aq puaqte'mug 'gpitnual. Ta'n tujiw na gis tla'tegeioq musga'tuoq, mu nugu tali el'telmawoq. Aniapsuattaq ugtlue'utiwal.”

¹² Na unaqapemg maita'jig aq gegnu'tmua'tiji mimajuinu'g, “Gawasgita'gw aq jiglita'gw elue'utigug.” ¹³ Pugwenniji getaqqatesgua'tiji

mn'tu'g aq pugwenniji gesnugu'tiliji mimajuinu'g, mimei amjaqta'tiji ugtugwejanuaq aq gisi npila'tiji.

Sa'n ta'n tel ne'po's'pnaq
(*Matiw 14.1-12; Lu'g 9.7-9*)

¹⁴ Na tujiw nutmateg elege'wit Elot ta'n goqwei Se'susal ta'n tela'tegelij, se'sa'gnutas'g 'ms't tami. Alt mimajuinu'g teluejig, “Sa'n Nutsign'tuet gisi apaji mimaju'et. Etna na ugjit wegla ml'gigno'ti'l wet sapu tl lugwegl negmeg.”

¹⁵ Igtigig teluejig, “Negm na Ilaija.” Ap igtigig teluejig, “Negm na iganigjitegewinu 'st'ge' negla sa'qawe'gi'g iganigjitegewinugi'g.”

¹⁶ Elege'wit Elot nutmateg teluet, “Lpa negm na Sa'n Nutsign'tuet. Ni'n telimg'p 'ntsma'gnismg temgweto'q Sa'n pas'g gisi apaji mimajuepnaq.”

¹⁷⁻¹⁸ Elot toqonasijig ugjignaml Pilipal ugte'piteml na teluisilitl Elotias. Sa'n gaqaisg telimasnn Elotal, “Mo weltenug malie'winew ugjignam ugte'piteml!” Elot tewatgitg's glusuaqan ugjit ugsma'gnismg ugsua'lug Sa'n aq pija'lanew laplusang muta Sa'n gaqaisg majiaqa'lasn Elotal.

¹⁹ Ne'gaw Elotias getanatl Sa'nal aq ne'gaw gisi pgwatoq ne'po'qsilis pas'g mo gis tela'tegegw muta ugji'nmuml Elot wetqottl. ²⁰ Elot jipaqitelmatl Sa'nal muta geitoq Sa'n getlamiet ji'nm aq sape'wit. Etna na ugjit ne'gaw iga'latl Sa'nal. Elot wels'tuatl Sa'nal, ta'n tel gina'muelij gatu gaqaisg ma'muniw 'lgowaqana'latl te's nutuaj.

²¹ Glapis Elotias gisapsgnatl ta'n tujiw Elot ajipuna't. Na tujiw Elot iga'toq mesgi'g mijjuaqan. Wigumaji espo'tiliji g'pnno'lewaq, espo'tiliji

sma'gnisg, aq iganpugultiliji mimajuinu'g Galaliewa'gig tle'g. ²² Elotias ugtusl pisgwa'litl aq amalgalitl. Tetapua'laji Elot aq maw 'ms't ta'nig wigumapni. Toqo Elot telimatl e'pite'sl, “Goqwei puatmn? Ni'n ignmultes ta'n pas'g goqwei gi'l puatmn.” ²³ Gaqaisg teplumatl aq telimatl e'pite'sl, “Ni'n teplumul, ignmultes ta'n pas'g goqwei glutmn we'gaw aqataig 'ntelege'wa'gim.”

²⁴ Toqo na e'pite's tewiet aq pipanimatl uggwitl, “Etug goqwei glultes?” Na uggwitl teli asitemtl, “Sa'n Nutsign'tuet un'ji.”

*Na tujiw gjitmi gji'toq Sa'n gisi npmu't'p
aq mu nugu taluegw ugjit Elotias aq Elot*

²⁵ Na smtug e'pite's nenaqi apaja'sit elege'wiltil aq telimatl, “Ni'n pewalul ignmuin nige' Sa'n Nutsign'tuet un'ji eptaqanigtug!”

²⁶ Na ula elege'wit ewlgwija'sit gatu mo goqwei gisi ugs'geltmuaq muta gis ma'muni tplumsit aq pugwenniji mimajuinu'g nutagwi'tipnn. ²⁷ Na smtug elege'wit poqjigimatl sma'gnisl. Melgimatl jugwa'tagun Sa'nal un'ji. Na sma'gnis naqt'g aq eliet laplusang aq Sa'nal temgweta'tl. ²⁸ Tel gne'g pegisituaj Sa'nal un'ji eptaqanigtug aq ignmuatl e'pite'sl ta'n siaw ignmuatl uggwitl. ²⁹ Sa'n un-aqapemg nutagwi'titeg, peita'liji. Wesua'tua'tij wa'qi aq utqutala'titl.

*Se'sus esmaji na'n pituiptnnaqanijig ji'nmug aq
maw ugte'pitemuaq aq mijua'ji'jg*

(Matiw 14.13-21; Lu'g 9.10-17; Sa'n 6.1-14)

³⁰ Ugtapostale'witemg apaita'liteg aq telimgwi'titl Se'sus ta'n te's'g goqwei gis tela'taqati'tij aq ta'n tel gina'mua'ti'tij. ³¹ Te'sijig

mimajuinu'g peita'jig aq ejiglita'jig Se'suseg glapis Se'sus aq unaqapemg mo gis mijjultigupnig. Toqo Se'sus telimaji, “Ge' na'tami 'lta'nej pas'g ginu glaman gilew gijga'ji'j atlasmultitoqs'p.” ³² Na tujiw tepita'jig ugtuluaq pas'g negmow aq el'ta'jig ta'n etl taqawatteg.

³³ Gatu pugwelgig mimajuinu'g gesgwiamatiteg maita'liteg aq smtug nenua'tiji ta'nig weni. Na naqtmi'tij uggutanmuoq aq pemtesgmi'titl igtigl gutanji'tl aq me' pem pugweliejig igantugu'ltijig. Igan iga'jig ta'n Se'sus aq unaqapemg pemi lta'pnig. ³⁴ Ta'n tujiw Se'sus gepta'siteg ugtuluaq nemiaji pugwenniji mimajuinu'g, aq na tujiw ewlitelmaji muta mimajuinu'g al se'sialta'liji 'st'ge' jijgluewji'jg ta'n tujiw mo wenn nuje'wagwi. Se'sus poqji gnuat'ua'ji pugwelgl ta'n goqwe'l. ³⁵ Ta'n tujiw poqji piluamugwiaq, unaqapemg peita'liji negmeg aq telimji, “Gis nige' wel piluamugwiaq aq ula tet wel taqawatteg. ³⁶ Ge' jiglgim mimajuinu'g glaman lta'taq tepaw nuji iga'taqug aq tepaw gutanji'tl aq nat goqwei pgwatelma'titaq ta'n tl malqottaq.”

³⁷ Toqo Se'sus asitemaji, “Ignmu nat goqwei ta'n malqottaq.” Na unaqapemg pipanima'titl, “Pualieg aji pgwatelmuanen ta'pu gasgiptnnaqana'igl tepawgtigl pipnaqann ta'n smatesnu?”

³⁸ Toqo Se'sus pipanimaji, “Ta's'g ta pipnaqann geggunmoq? Ge' naji gji'tug.” Ta'n tujiw gisi gji'toq telimtl, “Pas'g na'n'gl pipnaqann etegl aq tapusijig nme'ji'jg epijig.”

³⁹ Na tujiw Se'sus telimaji unaqapemg, “Tlim mimajuinu'g, tepgisita'gw nasgwa'sultigw aq

pita'gw ta'n etli uli msiguig.” ⁴⁰ Na smtug mimajuinu'g pemgopita'jig i' na'nisgegsijig aq alt i' gasgiptnnaqanijig i' mawpultijig. ⁴¹ Se'sus wesua'toqol pipnaqann aq nme'ji'jg, wa'so'q elapa'sit aq miwatmuatl ujl Gjinisgam. Toqo pasgina'toqol pipnaqann aq ignmuaji unaqapemg se'si ignmuetunew mimajuinuigtug. Nasgwa'laji tapusiliji nme'ji'jg. Tepisultijig ula negmow te'si'tij. ⁴² Ms't wej g'satalultijig. ⁴³ Na tujiw unaqapemg wajua'tu'tijig newgtisga'qal je ta'pu ligpenignn ta'n wejpiamiaqal na pipnaqan aq nme'ji'jg. ⁴⁴ Na'n pituiptnnaqanijig ji'nmug wej g'satalultipnig maw ugte'pitemuaq aq mijua'ji'jg.

*Se'sus wesgit pmiet samqwanigtug
(Matiw 14.22-33; Sa'n 6.15-21)*

⁴⁵ Se'sus na smtug melgimaji unaqapemg tepita'new ugtuluuq aq igani asoqomita'new glapis na gutan Petse'ta, pe' negm enmigimaji mimajuinu'g. ⁴⁶ Na tel gneg Se'sus naqalaji unaqapemg aq eliet soqoqamigeg naji a'sutmat. ⁴⁷ Atel wela'gwe'le'l Se'sus na'taqamtug gaqamit aq gneg wetamaji unaqapemg apaqtug ugtuluuq. ⁴⁸ Ge's Se'sus nemiaji unaqapemg gitnm'tiliji ta'n tel jimatmli'tij ugtuluow muta ugu'sn asugwetnma'tijig. Nige' na'tami si'st ajiet gisna asugom ajiet egsitpu'g, Se'sus eliej wesgit pmiet samqwanigtug aq getu siaw 'gtesguasni. ⁴⁹ Ms't unaqapemg nemia'titl wesgit pmielitl samqwanigtug aq jipasita'jig. Tel'ta'sijig 'sg'te'gmutl aq sesgu'tijig. ⁵⁰ Smtug Se'sus gelulaji, “Mut nugu jipasultinew! Ni'n na Se'sus! Ulgwijita'gw!” ⁵¹ Na tujiw tepa'sit ugtuluuq

maw unaqapemg aq ugju'sn wantaqa'sg. Na unaqapemg sigti paqalailutiliji aq 'st'ge' ulita'tij. ⁵² Gatu negmow mo nestmi'tigup Se'sus ugml'gigno'tim ta'n tel gis smaj e'w'gl na'ngl pipnaqann aq tapusiliji 'nme'ji'jg.

*Se'sus nepilaj ugsnugowinu'g Genesaletg
(Matiw 14.34-36)*

⁵³ Siawi asoqomita'jig aq oqwa'jig Genesaletg aq gelpilmi'tij ugfluow. ⁵⁴ Ge's pemi p'tita'tij ugtuluaq na mimajuinu'g smtug angam nenua'titl Se'susal. ⁵⁵ Toqo mimajuinu'g teli altugultijig ta'n telgi'g gutanji'tl aq pegisula'tiji 'gsnugowinu'g elisultiliji ugta'su'nmuuq ta'n nutma'tij Se'susal eimlij. ⁵⁶ 'Ms't tami Se'sus eliet gutang gisna ta'n nuji iga'taqu'tilij wigultilij, na mimajuinu'g nespna'tiji gsnugowinu'g ta'n i' tli ntuisga'ti'tij aq etawaqtmua'titl Se'susal gsnugowinu'g sama'tuan utapsunm aq 'ms't ta'nig sama'tua'titl smtug ilita'jig.

7

*Na gina'masuti wejiaq ujjuaqi'g
(Matiw 15.1-9)*

¹ Ta'sijig nujigina'mua'tijig 'tplutaqan weita'pnig Selusalemg. Na tujiw wije'wa'tiji Palasiaq aq gigo'qopugutua'titl Se'susal. ² Na migwama'tiji te'siliji unaqapemg etlatalutiliji gatu mo gesispa'tu'tigul ugpitnual, 'st'ge' Palasiewaq tela'taqati'tij.

(³ Na Palasiaq aq esgwia'tijig Lesui'paq majulgwatmi'tij ta'n tel gina'muj aq e'wmi'tij ta'n teloqtisni ujjuaqi'g. Mo mijjulti'gw glapis

gisi gsispa'tu'tis ugpitnual menaqqajewei. ⁴ Mo malqotmi'ti'gw ta'n goqwei wejiaq etlintuisgetmg mijipjewei. Amujpa na tmg gesispa'toq aq majulgwatmi'tisnn pugwelgl ta'n goqwe'l tel gnu'tmuj ujjuaqi'g st'ge' ta'n tel lapala'tis me' na ulaqanmua, wowg, eptaqang, aq ugtuomua.)

⁵ Na Palasiaq aq nujigina'mua'tijig tplutaqan telima'titl Se'susal, "Ge' angam, gnaqapemg et-latalultijig, je mu gesispa'tu'tigul ugpitnual. Mo teltenug na tla'taqatinew!"

⁶ Se'sus asitemaji na teluet, "Teliaqasneg Aiseiao'q iganigji'-toqosneg ugjit gilew wesgijiangamgusultioq, 'st'ge' ta'n tel wi'gas'g, Gjinisgam teluet, 'Ula mimajuinu'g gepmite'lmijig glusuaqanigtug pas'g uggamlamunual amastegl ni'neg.

⁷ Mo tali ugtapsuninug ugjit negmow emtoqwalinew muta tel gina'mujig ji'nm ugt'tplutaqanm pa na wijej tela'tu'tij 'st'ge' Gjinisgam gissutg.' "

⁸ Na Se'sus teluet, "Gmetug iga'tuoqol Gjinisgam ugt'tplutaqanm aq jigs'tmoqol ji'nm ugt'tplutaqanm."

⁹ Se'sus siawewistog, "Na we'gwi ntawo'ltioq, ejigla'tuoq Gjinisgam ugt'tplutaqanm ugjit majulgwatmnew ji'nm ugt'tplutaqanml! ¹⁰ Mowiso'q teluepnaq, 'Gepmite'lm gujj aq 'ggij!' Ta'n wen teluet ugtanan ujjl gisna uggwitl, amujpa na negm ne'po't. ¹¹ Pas'g na tel gina'muoq ta'n mimajuinu geggung goqwei ta'n gisi apoqonmuas ujjl gisna uggwitl pas'g toqosip na teluet, 'Ula na Golpan' (na

telueg, Gjinisgam ugtaligam). ¹² Na toqo tujiw, mo na tale'nug mo gisi apoqonmuawj ujjl aq uggwitl. ¹³ Mo jigs'tmuoqol Gjinisgam ugglusuaqanml aq gisa'loqig igtigig mimajuinu'g mu jigs'tmnew, aq me' pugwelgl igtigl ta'n goqwe'l tela'taqatioq!" ¹⁴ Na Se'sus ap wigumaji pugwenniiji mimajuinu'g aq telimaji, "Jigs'tuigw ta'n te'sioq aq ns'tmu'tigw. ¹⁵ Ta'n goqwei mimajuinu malqotg, ma gisa'lugug piam gelu'sin. Etna ta'n teli angita'sin aq ta'n teluen gisa'lug mu gelu'sin, mu na ta'n goqwei malqotmn. [¹⁶ 'Gs'tuaqanin na nute'n!]"

¹⁷ Se'sus mimajuinu'g naqalaji aq pisgwa't wen'ji'guom. Na tujiw unaqapemg pipanimji gnuatagunew ta'n goqwei wesgutg'p. ¹⁸ Se'sus pipanimaji, "Mu aji ns'tuo'ltiwoq aq ala igtigig, mo gilew nestasultiwoq. 'Lpa ta'n goqwei mimajuinu malqotg ma gisa'lugug piam gelu'sit. ¹⁹ Muta mijipjewe mu gigja's'gtnug ugtangita'suaqanmual pas'g ugtlaminug aq wet siaw tu'aq wa'qi." (Ta'n teluep ula Se'sus gegnu'tmuapni ta'n te's'g mijipjewe na telgitas'g malqota's'gtn.)

²⁰ Na Se'sus siawewistoq, "Ta'n mimajuinu teli angita'sit gisa'latal mo gelu'sinin. ²¹ Wejiaq mimajuinu uggamlamung aq ugtangita'suaqanm winjigl, aq winsmuin, gmutnen, aq ne'pa'tegen. ²² Wejiaq uggamlamung sespo'tegen, ta'n te's'g goqwei puatg ta'n igtig mimajuinu ugtaligam, pugwelgl ta'n goqwe'l winjigl tela'taqati'titl, egsuo'qon, winatuet, penoqweig, piluitelgaqan, pisui agnimulg, emtesguaqan, aq wini angita'sit. ²³ Na ta'n te's'gl winjigl goqwe'l wejiaqal

ugtangita'suaqanmuaq aq gisa'l'sg mo gelu'sin.”

*Na e'pit ta'n teli gtlams'tasij
(Matiw 15.21-28)*

²⁴ Na Se'sus naqt'g aq ejigla'sit Galaliewa'gi. Eliet gutanji'tl gigjiw 'gjigan teluisig Tail. Na pisgwa't wen'ji'guomg aq mu puatmug wen gji'jigun pas'g na mo gisi gasigw. ²⁵ Etna na ula e'pit ugtusl mn'tu'l eimliti ugtinneg. Nutmatl Se'susal aq pegising ta'n eimlij aq smtug mesganatesingl uggwatg. ²⁶ Ula e'pit, mo Lesui'pewi'sgw. Etlis ugs'tqamuis Ponisiae'gati. Na gutanji'j eteg Silia. E'pit etawaqtmuatl Se'susal getaqqatesgmuan mn'tu'l ugtusl. ²⁷ Gatu Se'sus asitematl, “Mo weltenug ugjit ni'n liaman 'ntmimajuinung aq apoqonmulinew gilew se'g tleiaultioq pa na wije'i aq ugsua'tutaq nn'jang wilual aq ignmuan 'nmu'jig.”

²⁸ Na e'pit asitematl, “Saqamaw, teliaq teluen, pas'g we'gaw 'nmu'jig, lame'g p'tautigtug, malqotmi'tij ta'n mijua'ji'jg piwgtmi'tij.”

²⁹ Na Se'sus telimatl e'pilitl, “Geju'l gi'l getlams'tasin, ta'n nige' gis tluen. Nige' gisinmietes. Na mn'tuaq gaqi gtaqqa'silitaq ugtusg ugtinneg.”

³⁰ Na e'pit apaja'sit aq we'jiatl ugtusl elisinnitl 'npo'qonigtug. 'Lpa mn'tu gaqi gtaqqa'silitl ugtinneg.

³¹ Se'sus naqt'g gutanji'tl gigjiw Tail aq siawa'sit Saitonigtug aq maw na maqamigew teluisig, “Newgtisga'qal Gutanji'tl.” ³² Alt mimajuinu'g pegisitua'titl ji'nmul gepistaqanalitl aq waqqaj gis glusilitl. Na etawaqtmua'titl Se'susal iga'tun ugpitn na ji'nmul. ³³ Toqo Se'sus tmg

wesua'latl sitatug, ejigla'latl ta'n pugwenniji mimajuinu'g eimu'tilij. Iga'toq ugtluignn ula ji'nmul ugs'tuaqaneg, elusgwat ugtluign, aq sama'tuaj na ji'nmul winnu. ³⁴ Se'sus soqwapa'sit wa'so'q, elgomigtuatl Nisgaml, aq nespipetoqsit. Telimatl ula ji'nmul, "Eppata!" na telueg, "Pana'tu, aq nute'n!"

³⁵ Na smtug na ji'nm ugs'tuaqann pana'tigl aq winnu iltata's'g aq smtug weliewistoq. ³⁶ Se'sus 'ms't melgimaji, "Mut wen goqwei tluenew!" Pas'g ta'n tel piam melgimaj me' na aji gsigaw agnutmu'tijig. ³⁷ 'Ms't ta'n te'sijig nutmajig na sigta paqalauitijig. Teluejig, "Ta'n teli ula'tegej ta'n te's'g goqwei gis tla'tegej, we'gaw gisa'latl gepistaqanalitl nutmilitl aq mo netaweligul gelusilitl."

8

*Se'sus esmaji ne'w pituiptnaqaanijig
mimajuinu'g
(Matiw 15.32-39)*

¹ Ta'suguna'gweg pugwelgig mimajuinu'g elnua'titl Se'susal. Ta'n tujiw mo geggunmi'tigup ta'n goqwei malqottaq, Se'sus wigumaji unaqapemg aq telimaji, ² "Ewlite'lm'gig ula mimajuinu'g muta ne'gaw nesuguna'q wijitgweiwijig aq nige' mo piamianug goqwei ta'n malqottaq. ³ Toqosip ula enmigimg'snig aq mo mijipjewe'mi'gw, na toqo tujiw 'lpa pugwelgig oqonitpaqia'titaq ta'n tujiw enmita'tij. Pugwelgig amaseg weita'jig negmow."

⁴ Na unaqapemg pipanima'titl, "Tal gis we'jituresnu paqtaqamigtug te's'g mijipjewe' ta'n tl smatesnu wegla mimajuinu'g."

⁵ Se'sus pipanimaji, “Ta's'gl pipnaqanu'tl gegunmoqol?” Teli asitema'titl, “Lluigneg te's'gl pipnaqanu'tl.”

⁶ Toqo Se'sus telimaji mimajuinu'g, “Pita'gw maqamigeg.” Se'sus wesua'toq lluigneg te's'gl pipnaqanu'tl aq miwatmuatl Nisgaml. Na tujiw sewisgino'toqol pipnaqanu'tl aq ignmuaji unaqapemg se'si ignmuetunew mimajuinu'g. Na unaqapemg tela'taqatiliji. ⁷ Na unaqapemg geguna'tisni ta'siliji nme'ji'jg. Se'sus wesualaji nme'ji'jg aq miwatmuatl Nisgaml aq telimaji unaqapemg se'si ignmuetunew ula nme'ji'jg. ⁸ 'Ms't wej g'satalultijig. Etna na'te'l na'tami ne'w pituipnaqanijig mimajuinu'g. ⁹ Na tujiw unaqapemg ta'n wej piamiaqal wajua'tu'titl lluigneg te's'gl ligpenignn. Na tujiw Se'sus ejiglgimaji mimajuinu'g. ¹⁰ Smtug tepita'jig ugtuluaq maw unaqapemg aq elaqtaqatijig aq oqwa'jig na gutan, teluisig, “Talmanutta.”

*Palasiaq pipanima'titl musga'tagunew paqalawaqan
wejiaq Nisgamewigtug
(Matiw 16.1-4)*

¹¹ Etna na'te'l alt Palasiaq peita'ji aq poqji gi'gajasuala'titl Se'susal, getu gistesgua'titl. Na pipanima'titl, “Ge' nat goqwei Nisgamewei musga'tuin. Na tujiw 'gtlams'tultesnen Nisgamewigtug ugjen.” ¹² Na tujiw Se'sus ma'muniw wejjelamit aq teluet, “Goqwei gilew mimajuinuutioq wej pualioq tla'tegen ta'n goqwei Nisgamewei? Telimuloq, moqwa! Ma

musga'tuluoq gilew mimajuinuultioq ta'n goqwei Nisgamewei. Na!"

¹³ Smtug Se'sus aq unaqapemg naqala'tiji aq apat tepita'jig ugtuluoq aq poqji asoqomita'jig qospemg.

*Ugtapita'taqanmuoq Palasiaq aq Elot
(Matiw 16.5-12)*

¹⁴ Na unaqapemg awan'ta'sulti'tij jugwa'tunew pipnaqan, pas'g newgte' geggunmi'tis ugtuluoq.

¹⁵ Se'sus gegnua'tuaji, "Ango'tmug, aq uli angweiasultigw ugjit na ugtapita'taqanmuoq Palasiaq aq Elot." (Se'sus etl gnua'tuaji ta'n tel gina'mua'tilij Palasiaq aq Elot.)

¹⁶ Na poqji mil agnutma'tijig, "Wet tluet muta mo ginu pipnaqann geggunmug."

¹⁷ Se'sus geitoq ta'n goqwei wesgutmi'tij. Geitoq mo nestua'tigul negm wesgumapni ta'n goqwei Palasiaq aq Elot gegina'mua'ti'tij. Na tujiw pipanimaji, ¹⁸ "Gilew 'gpugugultioq pas'g mo getu nmitaqatiwoq aq 'gs'tuaqanultioq pas'g mo getu nutmu'tiwoq. Mo nestmu'tiwoq muta mo migwite'tmutiwoq ta'n gis tliaq. ¹⁹ Ta'n tujiw sewisgino'tuaneg na'ngl pipnaqanu'tl ugjit ula na'n pituipnnaqanijig mimajuinu'g, ta's'gsn ligpenignn ta'n wejpiamiaqal wajua'tuoqs'pnn?" Teli asitema'titl, "Newgtisga'qal jel ta'pu te's'g'pnn."

²⁰ Se'sus pipanigesit, "Ta'n tujiw sewisgino'tuaneg lluigneg te's'gl pipnaqanu'tl ugjit ne'w pituipnnaqanijig mimajuinu'g, ta's'gsn ligpenignn ta'n wejpiamiaq wajua'tuoqs'pnn?" Teli asitema'titl, "Lluigneg te's'g'pnn."

21 Na Se'sus ap pipanimaji, “Me' mo nestasultiwoq?”

Se'sus nepilatl nepapigwa'litl ji'nmul tle' na gutan Petse'ta

22 Peita'jig Petse'ta aq alt mimajuinu'g pegisula'titl nepapigwa'litl ji'nmul Se'suseg etawaqtmua'titl ugjit sama'lan. 23 Se'sus wesua'latl ji'nmul ugpitn aq tewglisgenatl sitatug gutanji'j, tel gne'g elusgwatmuatl ji'nmul ugpugugul, Se'sus iga'toq ugpitnn ji'nmul ugpugugw aq pipanimatl, “Nemitun goqwei?”

24 Na ji'nm wapa'sit aq teluet, “Nemi'gig ji'nmug al gigo'qwita'jig, pas'g na teli angamgusultijig st'ge' miti'sg.”

25 Se'sus ap iga'toqol ugpitn ula ji'nmul ugpugugul aq telimatl, “Unaqapa'si.” Na tujiw ji'nm siaw wapa'sit aq me' pem ulapit aq 'ms't goqwei wel nemituq. 26 Se'sus telimatl, “Mut apaja'siw ula gutanji'jg pas'g 'nmia giguaq.”

Ta'n goqwei Pie'l teluet ugjit Se'sus (Matiw 16.13-20; Lu'g 9.18-21)

27 Na Se'sus aq unaqapemg ejiglita'titeg aq pemi Ita'jig igtigl gutanji'tl tle'l Sesalia Pilippaieg. Ge's pemi Ita'titeg na pipanimaji, “Tlimigw ni'n, tal'ta'sultijig mimajuinu'g wenin ta ni'n.”

28 Na teli asitema'titl, “Alt teluejig, ‘Gi'l na Sa'n Nutsign'tuet.’ Igtigig teluejig, ‘Gi'l na Ilaija’ gatu igtigig teluejig, ‘Gi'l na iganigjitegewinu.’ ”

29 Se'sus tel pipanimaji, “Gatu gilew, tal'ta'sultioq weni ta ni'n?” Pie'l asitematl, “Gi'l na Nujiugs'tawi'wet ta'n Gjinisgam petgimapnn ugjit ilgwenan ugtmimajuinumg.”

³⁰ Se'sus melgimaji, “Mut wen tlimanew ta'n weni ni'n.”

Se'sus wesgutg ta'n tli ulmaje'tew ge's mu nepug (Matiw 16.21-28; Lu'g 9.22-27)

³¹ Na Se'sus poqji gina'muaji unaqapemg, “Ni'n na newgte'ji ta'n mimajuinualsiap. Amujpa na ma'muniw ulmaje'tes. Iganpugultijig patlia'sg aq nujigina'mua'tijig tplutaqan aq natawo'ltijig ji'nmug ma menuaqali'gw aq ilsumitaq ta'n tl ne'pa'itaq. Na toqo tujiw nesuguna'q apaji mimaju'as.” ³² Se'sus melgima'sni ugjit uli ns'tmu'tinew. Na Pie'l sitatug Se'susal ela'latl aq majiaqa'latl. ³³ Se'sus gigtogopugua'sit, angamaji unaqapemg, aq majiaqa'latl Pie'lal, “Jigla'si ni'neg Gjimm'tu. Teli angita'sin 'st'ge' ji'nm, mo teli angita'siwn ta'n Gjinisgam tel pual'sg!”

³⁴ Na tujiw Se'sus wigumaji mimajuinu'g maw unaqapemg, telimaji, “Ta'n wen getu wije'wit ni'n, amujpa na ma gis tla'tegegw ta'n teli gsatg, pas'g Gjinisgam ta'n tel puatg. Na tujiw gis majul-gwalit ni'n. ³⁵ Na mimajuinu tela'teget ta'n teli gsatg Mn'tua'gig lietew. Gatu mimajuinu tela'teget ni'n ta'n tel pualg, 'msntew iapjiwewei mima-juaqan. ³⁶ Ge's ula ugs'tqamu eig, pas'g na 'ms't goqwei gisi assutmu's'p ta'n telgi'g ugs'tqamu, na toqotesip e'nmu's'p iapjiwewei ugmimajuaqanm wa'so'q. Goqwei gelu'lg ugja'jutes? 'Lpa pe'gaj mo goqwei! ³⁷ 'Lpa mo eigtnug ta'n mimajuinu gisi ignmuetew ugjit gis tli apaja'lan iapjiwewei ugmimajuaqanm wa'so'q. ³⁸ Mut netaqite'lmiw ta'n tel gina'muen. Mut tlimaw lue'winu'g aq ta'nig mo geja'tigul Nisgaml, 'Mu ni'n teli gtlams'tasiw

Se'sus.' Pa na tla'tegen na, ni'n, na ula ji'nm ta'n Gjinisgam petgimapnn, jiglapasualultesg ta'n tujiw apaja'sian nujj uggepmite'lgaqanm aq maw sape'ultijig ansale'wijig."

9

¹ Se'sus siawewistog, "Migwite'tmug ula! Eimu'tijig ula tet ta'nig ma 'npu'ti'gw glapis nemia'tij Gjinisgaml ta'n ilsutegelitl e'w'g ugml'gigno'tim."

*Sa'se'wamugwa'siteg
(Matiw 17.1-13; Lu'g 9.28-36)*

² Gisi asugom tesuguna'q, Se'sus maja'laji Pie'lal, Ji'mejal aq Sa'nal. Ela'laji pas'g negmow etli espapit gm'tn. Ge'sg elapulti'tij etl sa'se'wamugwasilitl Se'susal. ³ Utapsun ma'mun pitiatat'igl aq poqtaqi wapa'tigl. Mo eigtnug ugs'tqamug suspanign gis tl wapa'toqol st'ge' nige' weget je mu ewnejgewei. ⁴ Na toqo tujiw negla nesisijig unaqapemg nemia'tiji Ilaijaal aq Mowisal. Etl agnutma'ti'titl Se'susal. ⁵ Pie'l gelusit aq telimatl Se'susal, "Nujigina'muet, na maw gelu'lg tet i'mnen. Ge' nesisgl anapjetegewe'l 'ltutesnen, newgte' ugjit gi'l, newgte' ugjit Mowis, ap igtig ugjit Ilaija." ⁶ Pie'l aq igtigig sigtata'sultijig aq mo geitu'ti'gw ta'n tluetis.

⁷ Jiniw alug neia's'g tetpaqiw ta'n gaqamulti'tij aq nutua'titl Nisgaml alugwigtug teluelitl, "Etna na ula Se'sus newgti pistai 'ngwis ta'n mawi gsalg. Jigs'tug negm!" ⁸ Jaqal gigoqopetesultijig pas'g mo wenn nemia'tigul pas'g Se'susal ta'n wijitg-weia'gwi'titl.

⁹ Ge's pem nisita'titeg gm'tnigtug Se'sus mel-gimaji, "Mut wen tlimanew ta'n goqwei gis nemituoq glapis, ni'n, na ula ji'nm ta'n Gjinisgam petgimapnn, gisi npman aq gisi apaji minunsian."

¹⁰ Jigs'tua'titl ta'n gis tlimaj pas'g negmow poqji apaji usgutmi'tij, "Goqwei ta na ula wesgutg, ula gisi npman aq gisi apaji minunsian?" ¹¹ Glapis pipanima'titl Se'susal, "Tal gis nujigina'mua'tijig wet luejig 'amujpa llaija tmg pegising?" "

¹² Teli asitemaji, "Lpa llaija tmg pegising aq 'ms't goqwei weji gisgaja'toq, gatu tal gis Gjinisgam ugtwi'gatign gis tl wi'gas'g, 'Na ula ji'nm ta'n Gjinisgam petgimapnn amujpa na ma'muniw ulmaje'tew aq ma'munuaqtasigw.' ¹³ Telimuloq, 'lpa llaija gis pegising aq mimajuinu'g tela'la'tipnn ta'n getu tla'la'tij pa na wije Gjinisgam ugtwi'gatign telueg ugjit negm."

*Se'sus nepilatl 'lpa'tujl ta'n mn'tu wesgweiatl
(Matiw 17.14-21; Lu'g 9.37-43a)*

¹⁴ Ge's Se'sus, Pie'l, Sa'n, aq Ji'mej weita'titeg gm'tnigtug aq nemia'titeg esgwia'tiliji unaqapemg aq pugwenniji mimajuinu'g. Alt nujigina'mua'tijig tplutaqan etl gi'gaja'suala'tiji Se'sus unaqapemg. ¹⁵ Ta'n teli nqase'g mimajuinu'g nemia'titeg Se'susal na we'gwi ms'gi'gs paqalaiwaqan. El'tugultijig aq wel'ta'suala'titl. ¹⁶ Se'sus pipanimaji unaqapemg, "Goqwei ta gilew wej gi'gaita'ioq?"

¹⁷ Na te'si'tij mimajuinu'g newgte'jit ji'nm asita'puguet, "Nujigina'muet, 'ngwis pegisitulap muta mn'tu'l geggunatl ugtinneg, etna na ugjit mo gisi ntawe'g. ¹⁸ Mn'tu te's pesu'gwatuaj 'lpa'tujl

aq mesganatesimatl maqamigeg. Pisewiaq ugtun metewigjetgl wipitl aq pem mejgiet. Na pipanimg'pnig unaqapemg 'gtaqqatesguanew na mn'tu'l pas'g mo gis tala'la'tigul.”

¹⁹ Na Se'sus telimaji, “Tali pgitgalultoqs'p aq tali pgijia's ni'n glapis 'gtlams'tmu'tioq? Ge' jugwa'tui na lpa'tuj.” ²⁰ Na tujiw pegisula'titl Se'suseg. Ta'n teli nqase'g mn'tu nemiateg Se'susal, smtug gisa'latl 'lpa'tujl wejipulgwelitl aq nisegetl maqamigeg lpa'tujl aq te't'pja'silitl aq waju'paqtesg ugtun pisew. ²¹ Se'sus pipanimatl ujjl, “Ta tujiw sa'q na tele'g?” Ji'nm teluet, “Gis ta'n tujiw mijua'ji'juiteg. ²² Gaqaisg mn'tu wejo'tg ne'pa'n ula ngwisl. We'gaw gisa'latl elja'lan pugtewigtug aq we'gaw eligsmegetl samqwanigtug. Ewlite'lmieg aq apoqonmuieg, etug gis tla'tegetes na.”

²³ Se'sus asitematl, “Goqwei wet tlua'n etug gis tla'tegetesg na? Ta'n tujiw getlams'tmn ta'n pas'g goqwei gis tliatew ugjit gi'l.”

²⁴ Smtug 'lpa'tuj ujjl gesigawwelitl, “Gjisaqamaw, getlams'tasi pas'g mo tepianug ta'n teli gtlams'tasi, apoqonmui me' ma'muni gtlams'tasin.”

²⁵ Se'sus nemiaji mimajuinu' poqji gigjita'liji, na smtug melgimatl mn'tu'l, telimatl, “Na gi'l mn'tu ta'n gisa'l't ula 'lpa'tuj gepistaqanan aq mo 'ntawen. Mn'tu, telimul, 'gtaqqa'si na 'lpa'tuj aq mut apaja'siw nugu.”

²⁶ Ula mn'tu sesgwet aq gisa'latl 'lpa'tujl wejipulgwelitl aq getaqqa'sitl. Na 'lpa'tuj teli angamgusit 'st'ge' 'npuinu. Na 'ms't wen teluet, “Nepgaq.”

27 Gatu Se'sus wesua'tuaj ugpitn aq apoqonmuatl unaqa'silin aq 'lpa'tuj gaqama'sit.

28 Ta'n tujiw Se'sus gis pisgwa'teg wen'ji'guom newgtugwa'luguti'titeg unaqapemg pipanima'titl, “Tal gis ninen mn'tu mo gisi gtaqqatesguaqat?”

29 Se'sus asitemaji, “Pas'g a'sutman aq sune'win gisi gtaqqatesguaten na telamugsit mn'tu aq mo goqwei piluei.”

Se'sus ap wesgutg unpuaqan
(Matiw 17.22,23; Lu'g 9.43b-45)

30 Na naqt'g na'te'l aq siawita'jig Galali. Se'sus mo puatmugup wenn gjitun ta'n eimu'tijig muta etl gina'muasng unaqapemg. 31 Telimaji, “Ni'n, na ula ji'nm ta'n Gjinisgam petgimapnn, iga'liten mimajuinu'g ugpitnuaq ugjit ne'po'qsin. Na gisi nsugunaq apaji minunsites.”

32 Mo negmow nestua'tigul ta'n goqwei gegina'muaji pas'g jipasultijig pipanimanew.

Ta'n wen mawi espe'g
(Matiw 18.1-5; Lu'g 9.46-48)

33 Peita'jig Gapelniam aq ta'n tujiw gis pisgwita'titeg wen'ji'guomg Se'sus pipanimaji unaqapemg, “Goqwei ta na etl gi'gaita'ioqos wejgwita'gweg awgtigtug?” 34 Pas'g na mo getu asitema'tigul muta wejgwita'titeg awgtigtug gi'gaita'pnig ta'n wen me' espe'g te'si'tij. 35 Se'sus epa'sit aq wigumaji newgtisgegsiliji je ta'pu, telimaji, “Ta'n wen getu iganpuguij amujpa igalsit ugtejgewa'juin aq lugowata 'ms't wiguma.” 36 Na Se'sus nemisguatl mijua'ji'tl, ugplaqaneg tepa'latl aq gegulusgwa'latl. Na tujiw telimaji unaqapemg, 37 “Na mimajuinu ta'n 'nwisunmg wele'watl

mijua'ji'tl pa na wijeï aq ni'n ta'n teli ule'wij, aq ta'n wen wele'wit ni'n mo pas'g ni'n wele'wigw pas'g maw na newgte'jit ta'n ni'n petgimip.”

Ta'n wen mo getanugsiw gw na negm igalugsigw (Lu'g 9.49,50)

³⁸ Sa'n telimatl, “Nujigina'muet, nemi'g'tt'p ji'nm mn'tu'g getaqqatesguaji mimajuinuigtug, 'gwisunm e'wm'sg, pas'g mo majulgwaluksi'gw ginu. Na telimg'tt'p, 'Naqa'si smtug muta mo majulgwaluksi'gw.’ ”

³⁹ Se'sus teli asitemaji, “Mut naqa'lanew, muta ta'n pas'g wen nepiteget gisna mn'tu'g getaqqatesguaji 'nwisunmg, negm ma 'nqasaiw gisi mil agnimigw. ⁴⁰ Ta'n wen mo getanugsiw gw na igalugsi'gw. ⁴¹ Migwite'tmug ula! Ta'n wen samqotl'sg samqwan muta tleïawin Se'suguliewigtug, amujpa na 'msntew ugtapangitueweim.”

Mut pata'tegen (Matiw 18.6-9; Lu'g 17.1,2)

⁴² “Pa na mimajuinu gisa'laj newgte'jilitl mijua'ji'tl, ta'nig getlams'tasilitl, oplawtigmuaï, ap me' pajiji mtue'tew ugjit na mimajuinu. Me' glu'lgtesoq, na mimajuinu mesgi'g gun'tew gelpilmuj ugjitaqaneg aq paqatjiegemg 'gta'nug. ⁴³ Toqo pa na gisa'l'sg ula 'gpitn opla'tegen, ugsua'tu tmse'n, me' glu'lgtes 'msnmn iapjiwewei mimajuaqan pas'g newgte' 'gpitn, awna je mu gitg 'gpitnn aq Mn'tua'gig lien ta'n pugtew ma 'nqa'suenug. ⁴⁴ Na'te'l iapjiw mimajites aq iapjiw amasgipnnetesg. ⁴⁵ Pa na 'ggat gisa'l'sg eïgla'sin Nisgamewigtug, ugsua'tu tmse'n muta

me' glu'lgtes 'msnmn iapjiwewei mimajuaqan pas'g newgtigatan awna je mu tapuigatan Mn'tua'gig lien. ⁴⁶ Na'te'l iapjiw mimajites aq iapjiw amasgipnnetesg. ⁴⁷ Pa na 'gpugug gisa'l'sg jigla'sin Nisgamewigtug ugtaqa'tu. Me' glu'lgtes pisgwa'n Gjinisgam ugtelege'wa'gimg pas'g newgt taqqigwan je mu siaw gugunmn gitg 'gpugugul aq Mn'tua'gig lien. ⁴⁸ Na'te'l iapjiw mimajites aq iapjiw amasgipnnetesg.

⁴⁹ “Ta'n tujiw ugs'tqamu eig, amujpa na wen gijga'ji'j gitnmat aq welmaje'g.

⁵⁰ “Wigapu'g ta'n goqwei wel salawa'tas'g. Gatu mo iga'tun salawei mijipjeweigtug, ma wigapu'gtug. 'Gsal igtigig 'st'ge' ta'n Gjinisgam teli gsal'sg. Ignmu Wejuli Nisgam ilgwenmulin, na tujiw, tle'n gi'l st'ge' na mijipjewei ta'n wel sala'watas'g glaman ul mawo'ltitoqs'p igtigig mimajuinu'g.”

10

*Se'sus gegina'muaji ugjit ji'nm mo
nigtua'tinew ugte'piteml
(Matiw 19.1-12; Lu'g 16.18)*

¹ Na Se'sus naqt'g na'te'l, siawa'sit Jutia, aq siawi asoqoma'sit sipug teluisig Jol'tan. Ap igtigig pugwelgig mimajuinu'g peita'jig ta'n eimlij. Na negm egnutmuaji 'st'ge' ta'n i' tla'tegej.

² Alt Palasiaq peita'jig aq wet nu'gwala'titl ta'n tel pipanigesultijig, “Nujigina'muet, ge' tliminen, etug 'gt'tplutaqanminu ignmuaj ji'nmul nig-tua'tinew ugte'piteml.”

³ Se'sus teli asita'puguet aq pipanimaji, “Talamugusnn 'tplutaqann Mowiso'q gis ignmugsioqol?”

⁴ Teli asitema'titl, “Mowiso'q ignmuapnn ji'nmul ewi'gas'g wi'gatignigtug ugjit nigtua'tinew ugte'piteml aq jigla'silin.”

⁵ Se'sus telimaji, “Mowiso'q ewi'g'g'p na ula telamu'g 'tplutaqan ugjit gilew muta metua'taqatioqop aq melge'gl 'ggamlamunual.

⁶ Mujga amgweseweieg ugs'tqamu el'ta's'geg, na teluep, ‘Gjinisgam eliapni ji'nmul aq e'pilitl.’

⁷ Etna na ugjit ji'nm naqalaji ujjl aq uggwitl aq toqwa'tijig ugte'piteml.

⁸ Na wegla tapusijig negmow ngute'jitaq, mu nugu tapusi'gw pas'g 'ngute'jitew. ⁹ Ta'n weni Gjinisgam gisitgwalaji, ma wen gis nigtua'lagwi.”

¹⁰ Na ta'n tujiw apaji pisgwa'teg wen'ji'guomg, unaqapemg pipanima'titl Se'susal ta'n goqwei ugjit gelutmlitl.

¹¹ Telimaji, “Ta'n ji'nm puna'latl ugte'piteml aq malie'wi'tij igtigl e'pilitl, sespo'teget aq opla'latl ugte'piteml. ¹² Pa na wijej, e'pit nigtua'ti'tij ugji'nmuml aq malie'wi'tij igtigl ji'nmul, na sespo'teget aq opla'latl ugji'nmuml.”

Se'sus ewlite'lmaji mijua'ji'g

(Matiw 19.13-15; Lu'g 18.15-17)

¹³ Alt mimajuinu'g pegisitia'tiji un'januaq Se'suseg ugjit negm sama'lan. Pas'g na unaqapemg majiaqa'la'tiji negla mimajuinu'g.

¹⁴ Se'sus gejjaj na smtug wegaig, aq telimaji unaqapemg, “Ignmu na mijua'ji'g jugwita'new ni'neg. Mut wetqo'lanew muta na mimajuinu'g ta'n sangewitel mijig st'ge'

wegla mijua'ji'g Gjinisgam ugtelege'wa'gim tleiaultijig. ¹⁵ Migwite'tmug ula! Amujpa na ignmat Gjinisgam iganpuguin, pa wije aq wegla mijua'ji'g, muta ma Gjinisgam gisi ilgwenulug, glapis na tla'tegen.” ¹⁶ Se'sus te's mijua'ji'tl wesua'latl, epa'latl ugplaqaneg aq gegulusgwa'latl. Ugtugwejan ugpitn iga'toq aq a'sutmessewatl te's ingute'jilij.

Milesit ji'nm

(Matiw 19.16-30; Lu'g 18.18-30)

¹⁷ Mjit ap newgt Se'sus poqtamga'sit. Na tujiw ji'nm el'tugwi'gl, el nutgul'pa'sitl Se'susal aq pipanimatl, “Welm'tun nujigina'muet, tala'tega's ni'n gisi msnmn iapjiwewei mimajuaqan.”

¹⁸ Se'sus pipanimatl, “Goqwei ugjit telui'tin ni'n welm'tu? Mo wen welm'tug pas'g Gjinisgam newgte'jit. ¹⁹ Geju'l gi'l geitu'n 'tplutaqan: Mut ne'pa'tegew, aq mut sespo'tegew, mut gmutnew, mut egsuew, aq mut gmutnesuintuisgew, gepmite'lm gujj aq 'ggij.”

²⁰ Na ji'nm teluet, “Nujigina'muet, weja'tegemgeg maljewe'juianeg ne'gaw majulgwatmn ta'n te's'gl 'tplutaqan.”

²¹ Se'sus tetpaqi angamatl, ewlitematl, aq gesalatl ula ji'nmul. Na telimatl, “Mjit newgte' nat goqwei tla'tegen. Maja'si aq 'ntuisgetu ta'n te's'g goqwei geggunmn, na suliewei ignmu ewle'juinu'g aq milesuaqan guguntes wa'so'q. Gis tla'tegen na, jugu'etesg aq majulgwalites ni'n.” ²² Ta'n tujiw ji'nm nutgeg ula, ewlapewa'sit, ewlgwija's'g uggamlamun, aq ejigli ewlitoq muta we'gwi milesit.

²³ Se'sus gigt'oqopa'sit unaqapemg aq telimaji, “Na tetuji mtue'g ugjit milesit mimajuinu pisgwa'n Gjinisgam ugtelege'wa'gimg.”

²⁴ Na unaqapemg sigtatesgagwi'tij wegla ugglusuaqanml pas'g Se'sus siawewistog, “Nn'jantut mawi mtue'g ta'n tel pisgwa'timg Gjinisgam ugtelege'wa'gimg negmow ta'n elita'sulti'tij milesuaqan ugjit pisgwa'tunew Gjinisgam ugtelege'wa'gimg. ²⁵ Tetuji mtue'g milesit mimajuinu lien Gjinisgam ugtelege'wa'gimg pa na wije' aq nige' melgawlejit mo eigtnug, gis saputa'sin saqati upugugw.”

²⁶ Na tujiw unaqapemg ap me' aji paqalailitijig aq pipanimtultiji, “Tal gisi ugs'tatew wen?”

²⁷ Se'sus tet paqi angamaji aq asitemaji, “Ula ma mimajuinu'g gis tlataqati'gw pas'g Gjinisgam 'ms't goqwei gis tla'teget.”

²⁸ Na Pie'l gelusit, “Ninen gatu, 'ms't goqwei naqtmegupneg aq majulgwaluleg'p.”

²⁹ Se'sus telimaji, “E'e, ap wije' telimuloq. Menaq wen pisuiw naqtmug wiguow gisna ugjignamg, uggwe'ji'jg uggwitl, ujjl, un'jang, aq maw ugtiga'taqan ugjit ni'n aq ugjit na gelu'lg agnutmaqan. ³⁰ Negm 'msntew nige' ula ugs'tqamu me' aq gasgiptnnaqanigl ugjit te's newgte'jit ta'n naqt'g, wiguow, ugjignamg uggwe'ji'jg, uggwitl, un'jang, ugtiga'taqan, maw gitnmaten aq amasgipnnaten. Me' enmi'gnig 'msntew iapjiwewei mimajuaqan. ³¹ Maw pugwelgtaq, nige' amgwesewe'gig, na negmow ugtejgewe'taq, aq pugwelgig ta'n ugtejgewe't'pnig, na negla amgwesewe'taq.”

*Gis nige' si'st wesgutg Se'sus ta'n tli np'tew
(Matiw 20.17-19; Lu'g 18.31-34)*

³² Na nige' pemi Ita'jig Selusalemg. Se'sus igana'sit aq unaqapemg ugtejg jipasultijig aq ta'nig mimajuinu'g majulgwawugwi'tiji wegwata'sultiliji. 'Mjit ap newgt Se'sus newgtisgegsiliji je ta'pu unaqapemg sitatug ela'laji aq wesgutg ta'n te's'g goqwei tliatew ugjit negm. ³³ Se'sus telimaji, "Jigs'tuigw! Telimuloq ta'n tliatew ugjit ni'n. Nige' el'ta'igw Selusalemg aq ni'n, na ula ji'nm ta'n Gjinisgam petgimappn, iga'tasites iganpugultijig patlia'sg aq nujigina'mua'tijig tplutaqan. Etna negla ilsumitaq ugjit ni'n 'npmn aq iga'liten ta'nig mo Lesui'peulti'gw. ³⁴ Wegla maligimitaq, lusgomitaq, nipispaqante'taq, aq ne'pa'itaq aq gisi nsugunaq Gjinisgam apaji minua'litew."

*Nat goqwei tla'tegelin Se'susal ugjit negmow
Ji'mej aq Sa'n
(Matiw 20.20-28)*

³⁵ Na Ji'mej aq Sa'n, Sepeti uggwisg Se'suseg pegisingig. Teluejig, "Nujigina'muet, nat goqwei pewatmuleg tla'tegen ugjit ninen."

³⁶ Se'sus pipanimaji, "Goqwei pualioq tla'tegen ugjit gilew."

³⁷ Se'susal teli asitema'titl, "Ta'n tujiw poqji il-sutegen ugtelege'wa'gimg ta'n me' espe'g aq igtigl, pualuleg maw pultinenu newgte'jit 'gtinaqanmg aq newgte'jit 'gpatatujmg."

³⁸ Se'sus telimaji, "Mu geituoq ta'n goqwei pi-panigesioq. Gisi ugt samqwatoqs'p st'ge' amujpa ni'n ta'n ugt samqwa's. Gis tli ulmaje'toqs'p st'ge'

amujpa ni'n ta'n tli ulmaje'tes? Gis saputita'toqs'p st'ge' amujpa ni'n ta'n 'gjisaputasites?"

³⁹ Teli asitema'titl, "E'e! gis tla'tegetesnen." Se'sus telimaji, "E'e, na tliatew, ugt samqwatoqs'p st'ge' amujpa ni'n gtu' samqwa's. 'Lpa tli ulmaje'toqs'p 'st'ge' amujpa ni'n tli ulmaje'tes, aq 'lpa saputita'toqs'p 'st'ge' amujpa ni'n ta'n ugji saputa'sites. ⁴⁰ Pas'g na mo ni'n telgita'siw 'mgnmulinew ta'n wen pitew 'ntinaqanmg gisna 'npatatujmg. Negm na Gjinisgam ignmuataq ugt'punual ta'n gisgattegl ugjit negmow."

⁴¹ Ta'n tujiw igtigig newgtisgegsijig unaqapemg nutma'titeg wegaiugtua'tiji Sa'nal aq Ji'mejal. ⁴² Gatu Se'sus wigumaji aq teluet, "Assumgwi'tiji g'pnno'lewaq ta'nig mo Lesui'peulti'gw aq gegguna'tiji, ap igtigig ilsuma'tiji mimajuinu'g ta'n tla'taqatilitaq aq gilew geituoq. ⁴³ Mut na tl pmita'new. Pa na nat wen newgte'jit te'sioq gtu' gugung ml'gigno'ti amujpa na negm elugowaji esgwia'tiliji, ⁴⁴ aq wen newgte'jit gtu' iganpuguij amujpa na gistejuit 'ms't ta'n te'siliji. ⁴⁵ Pa na wije ni'n, na ula ji'nm ta'n Gjinisgam petgimapnn, mo weji pginuap ugjit lugougsin, weji pginap lugowan aq iga'tun 'ntmimajuaqanm ugjit ugs'tawian pugwelgig mimajuinu'g."

*Se'sus nepilatl nepapigwa'litl ji'nmul Paltimeas
(Matiw 20.29-34; Lu'g 18.35-43)*

⁴⁶ Na tujiw peita'jig Jeligo. Ge's Se'sus pem jiglita'tij aq maw unaqapemg, pugwelgig mimajuinu'g mawia'tijig. Na nepapigwa't ji'nm teluisit Paltimeas, ujjl teluisilitl Timeus, pemgopit aq etl

tawaqtmaw gmetug awgtigtug. ⁴⁷ Ta'n tujiw nut-mateg ula Se'sus tleiawit Nasalet gis pegising, poqji sesgwet, "Se'sus! Ntelege'witeminen, Ta'piteg wetagutmn, ewlitelmi!"

⁴⁸ Pugwelgig majiaqa'la'titl aq telima'titl, "Wantaqa'si!" pas'g na me' aji gsigawet, "Ta'pit uggwisl! Ge' ewlitelmi!"

⁴⁹ Se'sus nenga'sit aq teluet, "Wigumug!" Na wiguma'titl nepapigwa'litl ji'nmul aq teluejig, "Ulgwija'si, unaqa'si, muta wigum'sg."

⁵⁰ Smtug menegetl ugpitu'gunml. Jiniw gaqame-tesing aq elietl Se'susal.

⁵¹ Se'sus pipanimatl, "Goqwei pualin tla'tegen ugjit gi'l?" Nepapigwa't teli asitematl, "Nujig-ina'muet, ap getu nemitegei!"

⁵² Se'sus telimatl, "Ta'n teli gtlams'tasin na weji gisi npisin nige', gis maja'sites." Smtug ula ji'nm gis nemiteget aq majulgwalatl Se'susal awgtigtug.

11

Gepmite'lma'titl Se'susal ta'n tujiw pigwa'nnij Selusalemg

(Matiw 21.1-11; Lu'g 19.28-40; Sa'n 12.12-19)

¹ Se'sus aq unaqapemg pemi lta'jig gigjiw Selusalem. Tmg el'ta'jig Pettani toqosip Petpaqe'. Ula gutanji'tl suel toqtegsn etegl nunmaqamigeg Olipet gm'tnigtug. Se'sus tapusiliji unaqapemg igan gnuwa'tuaji ta'n tla'tegelitaq, aq igangimajig. ² "La'tigw ula gutanji'j me' naqajijge'l. Ta'n tujiw iga'ioq na'te'l we'jiatoqs'p te'sipowji'j gelpilasit. 'Lpa menaq e'wa'sigw. Apgwa'latoqs'p aq apat gl'taqana'toqs'p. ³ Pa na wen pipanimugsioq, 'Goqwei wet tla'tegeioq na?' tlimatoqs'p,

'Gjisaqamaw pualatl, smtug apaja'tultal gaqiewaj.' ”

⁴ Na maja'tijig aq we'jia'titl te'sipowji'tl gmetug awgtigtug. Wej gl'pisilitl ga'qanigtug wen'ji'guom. Ge's etli apgwa'la'tij, ⁵ ta'nig gigjiw gaqamultijig pipanimgwi'tiji, “Tal lugweioq ta u't etli apgwa'loq te'sipowji'j?”

⁶ Teli asitema'tiji st'ge' ta'n Se'sus telimapni. Na smtug ji'nmug iga'la'tiji. ⁷ Apat gl'taqana'titl te'sipowji'tl Se'suseg, ugpitu'gunmuaq ugpaqamg ge'gwistaqatua'titl wi'sisl aq smtug Se'sus tepa'sitl. ⁸ Na pugwelgig mimajuinu'g siplamgo'la'tiji ug-pitu'gunmuaq awgtigtug, gatu igtigig miti'sigtug weji mn'te'mi'titl nipispaqan iga'taqanigtug aq siplamgo'tu'titl awgtigtug. ⁹⁻¹⁰ Na mimajuinu'g ta'n iganita'jig aq ta'n ugtejg wejgu'ita'jig na poqji sesgu'tijig,

“Allelulia Gjinisgam gepmite'lmatl ula newgte'jit wejgu'et ugwisunmg. Gjinisgam gepmite'lmatl ula newgte'jit wejgu'et ginu gtelege'witemitesnu st'ge' Ta'pito'q. Allelulia Gjinisgam ta'n mawi espe'g. Gjinisgam westaugsi'gw nige'.”

¹¹ Se'sus iga't Selusalem aq pem liet 'gjia'sutuo'guom. Pisgwa't aq teli alapa'sit 'ms't tami. Na tujiw naqt'g aq apaja'sit Pettani maw newgtisgegsiliji je ta'pu unaqapemg muta gis pem gaqiaq na'gweg.

*Se'sus aq pi'gmenaqsi
(Matiw 21.18,19)*

¹² Na igtig na'gweg pemi apaita'titeg, Pettani, Se'sus gewising. ¹³ Gneg nemiatl pi'gmenaqsi'l,

waju'elitl nipi'g. Se'sus eliet ta'n tet gaqamilij aq aji angamatl ugjit gis we'jitun pi'gl me' i'ttn. Ta'n tujiw gigja'siteg pas'g nipi' we'jiaji, mo tami nemitugul gaqapitnugl pi'gl, muta mo tetaputestnug nigwen pi'gl. ¹⁴ Se'sus telimatl na pi'gmenaqsil. “Ma wen nugu pi'gl ugtatalug gi'leg!” Aq unaqapemg nutua'titl.

Se'sus eliet 'gja'sutuo'guom

(Matiw 21.12-17; Lu'g 19.45-48; Sa'n 2.13-22)

¹⁵ Ta'n tujiw peita'titeg Selusalemg Se'sus pisgwa't tusati 'gja'sutuo'guom. Pojji tuattesguaji 'ms't ta'n te'siliji etli pgwateligatiliji aq etli ntuisga'tiliji a'sutuo'guom aq aputasgejio'toqol ugpatautimual nut sa'se'wa'tu'tij suliewei aq ugmputputimual ta'nig netuisgetu'tiji plesg.

¹⁶ Mo ignmuagul wenn pma'tilin ta'n pas'g goqwei 'gja'sutuo'guomei iga'taqan. ¹⁷ Na tujiw tel gnu'tmuaji mimajuinu'g, “Na'te'l ewi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign, ta'n goqwei Gjinisgam teluep, ‘Ni'n nignen na tluisitew ta'n i' tli a'sutma'timg ugjit 'ms't mimajuinu'g.’ Pas'g gilew gawasga'tuoq gmutnes i' tligasulti'tij.”

¹⁸ Na iganpugultijig patlia'sg aq nujigina'mua'tijig tplutaqan nutmi'titeg aq na pojji gwilmi'tij ta'n tl ne'pa'taq Se'susal pas'g na jipala'titl muta pugwelgig mimajuinu'g wesam jigs'tua'titl ta'n tel gina'muelij.

¹⁹ Na wela'gwele'l iga'q Se'sus aq unaqapemg naqtmi'tij na 'gjigan.

Pi'gmenaqsio'q nepg'snaq

(Matiw 21.20-22)

20 Ge'sg egsitpu'g pemi lta'tij awgtigtug nemia'titl pi'gmenaqsio'q gaq gispasisnaq glapis ugjip'sgigtug. 21 Pie'l migwite'tg ta'n gis tliaqap ulagu, aq telimatl Se'susal, "Nujigina'muet, ge' lapa'si, na pi'gmenaqsio'q ta'n gelult'p ulagu, nepg'snaq."

22 Se'sus asitapuguet aq telimaji, "Migwite'tmug ula! Lita'sultigw Gjinisgam! 23 Na tujiw gis tlimatoqs'p gm'tnji'j, 'Unaqa'si aq eljiaqalsi 'gta'nug.' Gatu mo megtamutiwoq, ggamlamunuaq, awna 'gtlams'tasultioq ta'n goqwei telueioq tliatew, aq na tla's'gt'tew ugjit gilew. 24 Etna na ugjit wet tlimuloq, ta'n tujiw a'sutman aq etawaqtman goqwei 'gtlams'tasi, na gis mesnmneg, aq 'ms't goqwei msntes. 25 Ta'n te's a'sutman apigsigtu ta'n wen getan'sg glaman gujj wa'so'q apigsigtmultal 'gtlue'uti'l. 26 Gatu mo apigsigtuawj igtigig pa na wijej Gujj wa'so'q ma apigsigtmulugul 'gtlue'uti'l."

Pipanima'titl Se'susal ta'n weja'toq ugtassusutim
(Matiw 21.23-27; Lu'g 20.1-8)

27 Na tujiw apajita'jig Selusalemg. Aq pigwita'jig 'gjia'sutuo'guomg. Ge's Se'sus ala'sit na iganpugultijig patlia'sg, nujigina'mua'tijig, aq me' natawo'ltijig ji'nmug peita'jig negmeg, 28 aq pipanima'titl, "Tal gis tla'tegen weget aq wen ignmasg's ugtassusutim ugtla'tegen?"

29 Se'sus asitemaji, "Nige' pipanimuloq pas'g newgte' glusuaqan, aq gisi ignmuioq ula glusuaqan. Na ni'n gis tlimultoqs'p ntassusutim ta'n tel gis tla'tegei. 30 Ge' tlimigw, Wen Sa'nal

petgimasnn ugjit sign'tuan mimajuinu'g?
Gjinisgam gisna mimajuinu'?"

³¹ Pas'g na negmow poqji sespagnutma'tiji, "Nige' taluetesnu? Na tli asitemug wejiaq Nisgamewigtug, tluetew, 'Goqwei ugjit mo getlams'tuawoqos Sa'n?" ³² Gatu awna ula mimajuinu'g gepmite'lma'titl Sa'nal. Ma gis tluwegw wejiaq mimajuinuigtug," muta jipala'tiji mimajuinu'g. 'Ms't wen gtlamite'lmatipnaq Sa'no'q iganigjitegewinuaq. Iganpugultijig jipala'tiji mimajuinu'g. ³³ Na teli asitema'titl Se'susal, "Mo geitueg!" aq Se'sus telimaji, "Pa na wijej, ma tlimuluoq ta'n weja'tuan ntassusutim ugjit ta'n tel gis tla'tegeian."

12

*Se'sus a'tugowaji na ji'nm ta'n assutg iga'taqan
(Matiw 21.33-46; Lu'g 20.9-19)*

¹ Na Se'sus poqji a'tugowaji, "Etna na ula ji'nm gle'pmenaqsig etli iga'taqalaji aq llutaqan gigo'qolut toqo mulqatg elmalqei ugjit ta'n tl pepgijo'total gle'pl aq el'toq wen'ji'guomji'j ta'n tel gisi al gigo'qwapitew. Na tujiw maqatuigetog ugtiga'taqan aq wiguow naqt'g aq poqtamga'sit. ² Ta'n tujiw mena'taqutimg gle'pl iga'q elgimatl ugtlugowinuml ugjit ignmugsin ta'n telgi'g tettuj na iga'taqanigtug wegla nuji iga'taqu'tijig. ³ Na nuji iga'taqu'tijig goqqwa'la'titl na lugowinu'l tl matta'titl aq apat gima'titl. Mo goqwei pe'gaj pegisitug. ⁴ Na assusit igtigl lugowinu'l poqjigimatl, ta'n eimu'tijig nuji iga'taqu'tijig. Matna'titl

aq taqama'titl un'jig, me' gesita'titl je mu amg-wesewe'l. ⁵ Na assusit elgimatl igtigl ugtlugow-inuml aq ne'pa'titl aq ewlumua'tiji pugwenniji igtigi wijej tela'laji. Matta'tiji ta'sijig aq siaw ne'pa'tiji igtigi. ⁶ Na nige' pas'g newgte'jilitl es-gwielitl ta'n apgotgimaten, assusit newgtunatl uggwisl. Na nugu ugtejgewei elgimatl uggwisl, ta'n eimu'tijig nuji iga'taqu'tijig. Teluet, 'Amuj na gepmitelma'tital ngwisl.' ⁷ Pas'g na nuji iga'taqu'tijig telimtultijig, 'Ula na assusit uggwisl. Jugwita'gw aq ge' ne'pa'nej glaman ula iga'taqan ginuwe'tew.' ⁸ Na wesua'la'titl uggwisl aq ne'pa'titl aq tewajjiaqtua'tij wa'qi sitatug iga'taqanigtug."

⁹ Se'sus pipanigesit, "Tala'tegetew nige, na ji'nm ta'n assutg iga'taqan? Jugu'etew aq ne'pa'taq wegla ji'nmug aq se'g eli mqtuigetog ugtiga'taqan igtigi nuji iga'taqu'tiliji. ¹⁰ Amuj gis egitmoq Gjinisgam ugtwi'gatign ta'n tel wi'gas'g? 'Na gun'tew ta'n nujitaqatijig mo puatmi'tigup.

Etna na ula gun'tew ta'n 'ms't goqwei mawn'g.

¹¹ Na Gjisaqamaw gisite'tg'p ta'n gis tliaq, na we'gwi ula's'g.' "

¹² Na Lesui'paq iganpugultijig wejo'tmi'tij gisi ugsua'la'new Se'susal muta geitu'tij ta'n tel agnutmlitl, wesgumujig negmow. Pas'g jipala'tiji mijajuinu'g. Etna na ugjit naqala'titl aq ejiglita'jig.

Pipanima'titl ugjit apangitmnew g'p'pno'lewei suliewei
(Matiw 22.15-22; Lu'g 20.20-26)

13 Na tujiw Lesui'paq iganpugultijig elgima'tiji te'siliji Palasiaq aq te'siliji Elot unaqapemg ugjit Se'susal gistesguanew ta'n tl mil pipanimataq.

14 Na peita'liji aq telueliji, "Nujigina'muet, geitueg gi'l maw tetapu'en ji'nmuin. Geju'leg gi'l mo wen wessimawt ta'n teli angamgusij awna ta'n telgwig uggamlamun. Gegina'muen teliaqeweigtug ta'n Gjinisgam tel puatg ugjit mimajuinu'g tla'taqatinew. Tliminen etug tetapu'eieg apangitmnen g'pnno'lewei suliewei. Amujpa apangitmegl gisna moqwa?"

15 Pas'g Se'sus saputamaji ta'n getu tela'luj aq asitemaji, "Goqwei na gilew wet tla'taqatioq? Getu' gis te'sguioq? Ge' jugwa'tui na suliewei. Ge' angaptmug."

16 Na pegisitua'tij newgte' aq pipanimaji, "Wen ugsisgw aq ugwisunm wegla?" Teli asitema'titl, "G'pnno'l."

17 Na Se'sus teluet, "Na apangitmug g'pnno'l ta'n goqwei, g'pnno'lewei, aq apangitmug Gjinisgam ta'n goqwei Nisgamewei." 'Ms't paqalaiagwi'titl.

Pipanigesultijig ta'n tel minunsitew ta'n tujiw gisi np'g

(Matiw 22.23-33; Lu'g 20.27-40)

18 Na tujiw alt Satusiaq peita'liji Se'suseg. Etna na negmow teluejig, "Ta'n tujiw mimajuinu gisi np'g ma' minunsigw." 19 Telima'titl,

"Nujigina'muet, Mowiso'q gis wi'g'g'pneg tplutaqan ugjit ginu, 'Ta'n tujiw ji'nm nepg aq naqalatl ugte'piteml toqo mo mijua'ji'j gegguna'tigwi na ji'nma ugjignaml amujpa malie'wi'titl na sigu'sgwal glaman gisi

gugunataq mijua'ji'j ugjit na nepg'pnaq ji'nmaq.'
²⁰ Jijuaqato'q etna na ula lluigneg te'sipnig wijigatultijig ji'nmug. Mujga gisiguit malie'wit, mo pegitawsigwaq, nepgaq, aq mo mijua'ji'jg gis guguna'tigwi. ²¹ Toqo ap igtig malie'wititl na sigu'sgwal aq mu mijua'ji'jg gis guguna'tigwi nutaiw nepg. Ap wije' teliaq si'stewe'l ugjignamual. ²² Maw esgwia'tijig glapis lluigneg te'sijig wijigatultijig malie'wi'titl na e'pilitl. Gaqi npu'tijig aq mo mijua'ji'jg gegguna'tigwi. Na ugtejgewei na e'pit nepg. ²³ Ta'n tujiw Gjinisgam apaji minua'laj npuinu'g maw ula ji'nmug aq e'pit aq mimajultitaq wa'so'q wen etug ugte'pitemital? 'Ms't lluigneg te'sijig malie'ulti'tipnn."

²⁴ Se'sus asitemaji, "Pa na pe'gaj mo tetapua'tiwoq aq mo geituoq ta'n goqwei ugjit! Mo geituoq Gjinisgam ugtwi'gatign aq Gjinisgam ugml'gigno'tim. ²⁵ Ta'n tujiw Gjinisgam apaji minua'laj ta'nig nepu'tilipni tlo'ltitaq 'st'ge' ansale'wijig wa'so'q. Ji'nmug aq e'pijig ma malie'ulti'gw. ²⁶ Pa na pipanigesi's'p ta'nig nepu'tipni minua'lujig, amuj na egitmoq Gjinisgam ugtwi'gatign ta'n tel wi'gas'g ta'n Mowiso'q gis wi'g'g'p ugjit na nipispaqan etlamglegl aq mo taloqtenugul. Na na'te'l ewi'gas'g ta'n Gjinisgam telimateg Mowiso'q, 'Ni'n na Gjinisgam ugjit Aplam, ni'n na Gjinisgam ugjit Isaq, ap ni'n Gjinisgam ugjit Je'gop.' ²⁷ Na ula telueg, Negm na Gjinisgam ugjit ta'nig mimajultijig. Na telueg, ta'nig getlams'tasultipnig aq nepu'titgi'g, apaji mimajultijig wa'so'q. 'Lpa gilew ma'muniw oplia'tioq."

*Na mawi ms'gi'g tplutaqan
(Matiw 22.34-40; Lu'g 10.25-28)*

²⁸ Na na'te'l eig's nujigina'muet tplutaqan, nutg's ta'n goqwei wesgutmlitij. Nemiasnn Se'susal ignmuateg Satusiaq gelu'lg glusuaqan aq smtug eliet negmeg aq pipanimatl, “Tegen tplutaqan mawi espe'g te's'g?”

²⁹ Se'sus asitematl, “Etna na ula mawi espe'g. Nutmu'tigw Isle'lewioq, Gjisaqamaw Gnismaminu pas'g negm Gjinisgam. ³⁰ Te's gamlamin amujpa gesalt Gnismaminu Gjisaqamaw ta'n telgi'g ggamlamun, ta'n telgi'g 'gjijaqamij, ta'n telgi'g 'gtangita'suaqanm, aq ta'n telgi'g 'gml'gigno'tim. ³¹ Na ula tapuewei ta'n mawi espe'g tplutaqan, etna na ula, amujpa gesaljig gigmaq st'ge' ta'n gi'l teli gsalsin. Mo eigtnug ap piluei 'tplutaqan teli espe'g st'ge' wegla tapu'gl.”

³² Na nujigina'muet 'tplutaqan telimatl Se'susal, “Wel tetapuewistun, nujigina'muet. Teliq ta'n teluen, pas'g Gjisaqamaw negm na Gjinisgam. Mo piluei igtig eimug pas'g negm. ³³ Amujpa na mijuinu te's gamlamij gesalatl Nisgaml ta'n telgi'g uggamlamun aq ta'n telgi'g ugtangita'suaqanm aq ta'n telgi'g ugml'gigno'tim aq amujpa gesalaji wigumaq 'st'ge' negm ta'n teli gsalsij. Gelu'sit wi'sis ela'l'j aq nu'gwa'lanew patgulmesigaqanigtug ugjit ignmugsin Gjinisgam aq ta'n te's'gl goqwe'l ignmatimgewei ugjit Gjinisgam, pas'g me' glutes 'gsalug.”

³⁴ Se'sus pegene'watl ta'n teli ns'tuewistulij ta'n tujiw teli asita'puguelij aq telimatl, “Geget gisgaje'in ugjit Gjinisgam ilgwenmin.” Na toqo tujiw mo wen nugu tewjitagw pipaniman nugu Se'susal.

Pipanigesin ugjit na ji'nm ta'n Gjinisgam megnapnn

ilgwenataq ugtmimajuinumg

(Matiw 22.41-46; Lu'g 20.41-44)

³⁵ Ge's Se'sus etl gina'muej 'gjia'sutuo'guomg na etl pipanigesit, “Tal gis nujigina'mua'tijig 'tplutaqan gis teluejig,

‘Na newte'jilitl, ta'n Gjinisgam megnapnn

ilgwenanew ugtmimajuinumg,

wetagutmlitl Ta'piteg?’

³⁶ Na Wejuli Nisgam gisa'lapnn Ta'pito'q ta'n tluelin,

‘Gnisgaminu telimatl 'Ntnisgamum,

Pa'si tet ntinaqanmg,

glapis gisi iga'laqaj

ta'nig getan'sgig, 'gpitng.’

³⁷ Ta'pit na negm telui'tapnn,

“Ntnisgamum,’ tal gisi ugtaquuttew Ta'piteg?”

Se'sus gegnua'tuaji mimajuinu'g ula nujigina'mua'tijig 'tplutaqan

(Matiw 23.1-36; Lu'g 20.45-47)

Na pugwelgig mimajuinu'g nutua'titl Se'susal aq wels'tua'titl. ³⁸ Ge's etli wesgumuj telimaji, “Angweiug wegla nujigina'mua'tijig 'tplutaqan! Al'ta'jig i' tli ntuisga'ti'tij, tel gnesultijig me' na mimajuinu'g nmia'titaq aq gepmite'lma'titaq.

³⁹ Gisgatnmu'jig mujgajewe'l mutputi'l ugjit negmow aq mujgajewe'l ugt'punual pestie'ulti'tij. ⁴⁰ Wegla pepsitelma'tiji sigu'sgwaq aq wesua'tua'tiji pugwelgl ta'n goqwe'l sigu'sgwaq geggunmi'titl. Na tujiw pegiji a'sutma'tijig

ugjit nmugsinew aq uli angamgusultinew. Ulmajo'ltitaq ta'n tujiw ilsumaj.”

*Sigu'sgwaq ta'n tel pegisitoq ignmatimgewei
(Lu'g 21.1-4)*

⁴¹ Se'sus pemgopit 'gjia'sutuo'guomg ta'n tepaw i' tepege'tij suliewei. Na pugwelgig milesultijig mimajuinu'g pugwelg suliewei tepo'tu'tij. ⁴² Na ewle'jit sigu'sgwaq pegising aq tepegetl tapu'gl suliewe'ji'tl pas'g tel tepawgti newgte' sent. ⁴³ Na Se'sus wigumaji unaqapemg aq mawa'laji aq telimaji, “Telimuloq ula ewle'jit sigu'sgwaq me' pugwelg gis tepeget je mu 'ms't ala igtigig. ⁴⁴ Muta ala igtigig gisi iga'tu'titl aq me' piamie'tij mile-suaqan. Negmow milesultijig, pas'g negm ewle'jit. Gaqtepegeteg ta'n te's'g goqweieg ta'n negm ugji mimajisoq.”

13

*Se'sus wesgutg ta'n tel suisga'tas'gt'tew
'gjia'sutuo'guomg
(Matiw 24.1,2; Lu'g 21.5,6)*

¹ Ge's Se'sus pem jigla'sij 'gjia'sutuo'guomg newgte'jilitl unaqapeml teluelitl, “Nujigina'muet, ge' lapa'si! Ge' teli uli angamgugl wegla gun'tal aq tetuji gelu'lg lwen'ji'guoml.”

² Se'sus asita'puguet, “Nemituoqol wegla mesgi'gl wen'ji'guoml. Je ma newgte' gun'tew esgwianug ugt'pung muta 'ms't ta'n te's'gl gaq nista'sgt'tal.”

*Gitnmo'qon aq ulmajo'qon
(Matiw 24.3-14; Lu'g 21.7-19)*

³ Tel gne'g Se'sus pemgopit gm'tnji'j teluisilitl Olipet, tetpaqiw 'gja'sutuo'guomg. Na Pie'l, Ji'mej, Sa'n, aq Antle' ge's newgtamsiliteg peita'jig Se'suseg, ⁴ aq pipanima'titl, "Ge' tliminen ta'n tujiw na tliatew aq tliminen na gnugwaqan musga'tuin giasgiwewei iga'q ugjit wegla ta'n goqwe'l tliatal."

⁵ Se'sus poqji tlimaji, "Ango'tmug, mut wen lue'wa'lugsinew. ⁶ Muta pugwelgtaq mimajuinu'g nwisunmg, wejgwita'taq. Tluetaq, 'Ni'n na ula ji'nm, ta'n Gjinisgam megnapnn ilgwenataq ugtmimajuinung, aq pugwennitaq mimajuinu'g ma'mun lue'wa'la'tiji.' ⁷ Mut sespete'tmnew ta'n tujiw nutmoq matntingl tepaw gisna amaseg. Amujpa na teliaq pas'g na mo tl'ta'sultinew getu gaqiaq ugs'tqamu. ⁸ Etna na tujiw newgte' 'gjigan matntultitaq igtig 'gjigan. Aq newgte' elege'wagi matntultitaq ap igtig elege'wagi aq 'ms't tami matntultitaq. Ugs'tqamu el maja'sgt'tew 'ms't tami aq iga'tew pestmo'qon. Ta'n tujiw wegla tliaq, na tujiw gilew 'gji'tutoqs'p geget gespaqami'g.

⁹ "Amujpa gilew angweiasultioq muta ugsua'lugsitoqs'p aq ilsumugsitoqs'p ta'n i' tli ilsumuj. Tl mattoqsitoqs'p a'sutuo'guoml. Na toqo tujiw tli ilsumugsitoqs'p nuji iganpugultijig aq elege'wijig muta majulgwaliq ni'n glaman gis tlimatoqs'p negmow gelu'lg agnutmaqan. ¹⁰ Amujpa na gelu'lg glusuaqan amgwesewei gegnua'tujig ta'n tel mil agnutmu'tijig mimajuinu'g, ta'n telgi'g ugs'tqamug. ¹¹ Ta'n tujiw ugsua'lugsioq, aq pija'lugsioq, aq ilsumugsioq, mut igan sespeta'sultinew ugjit ta'n

tlua'titoqs'p. Ta'n tujiw tetaputesg iga'q Gjinisgam ignmugsitoqs'p na tujiw ta'n tlua'titoqs'p. Ma gilew e'wmuoq 'gglusuaqanmual. Wejuli Nisgam, 'gtinnewaq eig, tl ewistutew ugjit gilew. ¹² Mimajuinu gisa'latal wijigumatl ne'po'qsilin. Aq ujjuaq wije tla'lataq un'januaq, un'januaq masgelma'titaq ungi'guaq aq gisa'lataq ne'po'qsilin. ¹³ 'Ms't wen masgelmugsitoqs'p muta ni'neg tleiaultioq. Ta'n tegen mimajuinu gisipugutg glapis ugtejgewei. Na negm Gjinisgam ugs'tawiatal.”

*Nmitutoqs'p tliatew ta'n iganigjitegewinuaq
Tanielo'q teluepnaq
(Matiw 24.15-28; Lu'g 21.20-24)*

¹⁴ “Nmitutoqs'p metu angamgusit gaqamit ta'n mo teltenug 'lpa pe'gaj i'mn. (Ta'n wen egitg 'ns'tasij ta'n goqwei telueg.) Na toqo tujiw ta'n wenig eimu'tijig Jutia amujpa elsumultijig soqoqamigeg. ¹⁵ Pa na wen wiguaq gujmug eig's, toqo na tliaq, mut pisgwa'iwij lamguomg nemisgmn nat goqwei. ¹⁶ Pa na mimajuinu eig's iga'taqanigtug, mut apsgwa'siwij wiguaq, aq tua'tuij utapsun. Amujpa na smtug nangamisgoqia. ¹⁷ Mawi mtue'tew na na'gwegl ugjit e'pijig ta'nig getu un'janultijig (wenig mijua'ji'jue'gatijig) aq ugjit e'pijig ta'nig apje'ji'jultiliji mijua'ji'jg gegguna'tiji ta'n tl pma'lataq. ¹⁸ Gjinisgam tawaqtmug ugjit mo tlian miawipug. ¹⁹ Mawi mtue'tew negla na'gwegl me' ap aji mtue'tal ta'n menaq ugs'tqamu teli gji'tas'gt nug's ap ma nugu tlianug. ²⁰ Gatu Gjisaqamaw gisita'sit toqwaqji'ja'tun negla

na'gwegl je mu 'ngute'jiwisoq westa'taq. Etna na ugjit ta'nig gisi mgnaji mimajuinu'g, wet tla'teges na.

²¹ “Pa na wen telimugsioqs'p, ‘Ula tet eig Nujiugs'tawi'wet, ta'n Gjinisgam petgimapnn ugjit ilgwenan Nisgam ugtmimajuinumg!’ gisna, ‘Ala eig!’ Mut 'gtlams'tmu'tinew! ²² Ne'ita'taq nujiegsupugua'taqatijig tluetaq, ‘Ni'n na ula ji'nm ta'n Gjinisgam megnapnn ilgwenataq ugtmimajuinumg,’ aq nujiegsupugua'taqatijig iganigjitegewinu'g. Uggugwaqanmual aq paqalawaiqan gis tla'taqatijig getu gistesgua'tiji Gjinisgam ugtmimajuinumg. ²³ Angweiasultigw! Gis igan tlimuloqop.”

*Na na'gweg Se'sus na ji'nm ta'n Gjinisgam
petgimapnn apaja'sitew
(Matiw 24.29-31; Lu'g 21.25-28)*

²⁴ “Ta'n tujiw metue'gl na'gwegl gaqiaq, na na'gu'set 'mgatawa'sitew aq tepgun'set ma piam wasoqwegw. ²⁵ Gjinisgam pepuetestutew 'ms't goqwei musigisg'tug aq gloqowejg ma wijeitl pmita'gwig. ²⁶ Na tujiw ni'n, na ula ji'nm ta'n Gjinisgam petgimapnn, alugwig tug jugu' neia'sites. Ntmgigno'tim aq ntgepmite'lgaqanm guguntes aq paqtasites. ²⁷ 'Pgotgima's 'ntansale'witemg ta'n telgi'g ugs'tqamu aq mawo'lataq ta'n Gjinisgam gisi mgenaji ugtmimajuinumg, ta'n telgi'g ugs'tqamu.”

*Gjigina'masi ula pi'gmenaqsi
(Matiw 24.32-35; Lu'g 21.29-33)*

²⁸ “Ignmu gina'mulin ula pi'gmenaqsi. Ta'n tujiw nipispaqan nigwegl aq menajejgl poqji

nipi'juaq, na gji'jituoaq geget nipg. ²⁹ Pa na wi-
 jei ta'n tujiw nemituoaq wegla goqwe'l tliaq. Na
 tujiw gji'tutoqs'p tepaw eig aq ugs'tqamu gaqian.
³⁰ Migwite'tmu'tigw ula! Mimajuinu'g ta'nig nige'
 mimajultijig ma nepu'ti'gw glapis ula 'ms't gaq
 tliaq. ³¹ Wa'so'q aq ugs'tqamu gaqiatew gatu ni'n
 'nglusuaqanml 'lpa iapjiw ma gaqianugl.”

Mo wen geitug ta'n tujiw tliatew

(Matiw 24.36-44)

³² “Gatu mo wen geitug na na'gweg gisna ajiet
 ta'n tliatew, je mu ansale'wijig wa'so'q, je mu ni'n
 Gjinisgam uggwisl, pas'g nujj geitoq. ³³ Ango'tmug
 aq jigo'tmug muta mo geituoq ta'n tujiw tliatew.
³⁴ Pa na wijei aq ji'nm ta'n ejigla'sit wiguaq aq
 iga'laji ugtlugowinumg iganpugultinew, ala wen
 newgte'jit ugtlgowaqan elugwatg, aq telimatl
 ga'qan nujo'tg, ‘Siaw wapi!’ ³⁵ Pa na wijei
 telimuloq, ‘Gisgajo'ltigw aq ango'tmug muta
 mo geituoq ta'n tujiw Gjisaqamaw 'pgisintew
 etug jel wela'gewe'le'l, gisna aqtatpa'q gisna ge's
 wejgwapniaq gisna wejgu segewa't na'gu'set.
³⁶ Gatu jiniw pgisintew, mut we'jugsinew
 nep'tioq!’ ³⁷ Ta'n goqwei telimuloq 'ms't telimgig,
 ‘Siaw lugutigw aq ango'tmug.’ ”

14

*Iganpugultijig patlia'sg aq nujigina'mua'tijig
 'tplutaqan gisita'sultijig ne'pa'new Se'susal
 (Matiw 26.1-5; Lu'g 22.1,2; Sa'n 11.45-53)*

¹ Etna na tapugunaqt'tew pestie'umg ugjit
 Siawa'timgewei ta'n e'wmi'tij pipnaqan mo
 apita'tas'gtnug. Iganpugultijig patlia'sg aq

nujigina'mua'tijig 'tplutaqan gwilmi'tij ta'n tl gimiw ugsua'lataq Se'susal aq ta'n tl ne'pa'taq. ² Telimtultijig, “Ma gis tla'taqati'gw pestie'umg, ta'n tujiw pugwelgig mimajuinu'g tet 'gjigan eigig. Jijuaqa 'ms'gi'gt'tew goqwei pegwatu'tij.”

Se'sus un'jig elguta'tuj amjaqto'suti Simon wiguaq

(Matiw 26.6-13; Sa'n 12.1-8)

[Simon maliguitut leplsiewinu'j muta melgigna'g snugowaqan geggung's teluisig, “leplsi.” Na pilsiet mimajuinu aq mimajuinu sugul'gat pas'g gisi npisit.]

³ Se'sus Simon wiguaq eig's Pettanieg. Simon tel maliguitut, “Lepsliewinu'j,” pas'g gisi npisit. Ge's Se'sus etlatalg, e'pit pisgwa'latl gun'teweie'l pu'taiji'tl waju'pelitl ta'n mawi mgo'tig amjaqto'suti. Wejitas'g poqtaqiaq nalt. Na panta'latl pu'taiji'tl aq guta'tuaj amjaqto'suti Se'susal un'jig. ⁴ Alt mimajuinu'g wegaiultijig aq telimtultijig, “Goqwei weji e'wmaj aq goqwei wet tl pisuo'tg gelu'lg amjaqto'suti?” ⁵ Gisi ntuisgetas'gt'soq ugjit panaemg tepawgti newgtipunqegewei suliewei ganie'wisoq aq suliewei ignmuanes ewle'juinu'g!” Majiaqta'titl ma'muniw na e'pilitl.

⁶ Gatu Se'sus teluet, “Punajimug na e'pit! Goqwei weji ulgowaqana'loq? Maw gelu'lg ta'n tela'tegej ugjit ni'n. ⁷ Iapjiw ewle'jultijig mimajuinu'g wijitgweiugsitoqs'p aq ta'n pa tujiw gisi apoqonmuatoqs'p. Gatu ma ni'n iapjiw gis wijitgweiul. ⁸ Ula e'pit tela'teget ta'n tel we'gwisipgwatoq. Gis guta'toq amjaqto'suti

nun'jig gisgaja'tuij ta'n tli utquta'liten ugjit me' enmina'gweg. ⁹ Nige' migwite'tmug ula! Ta'n tet tami gelu'lg agnutmaqan etl wi'tas'g ta'n telgi'g ugs'tqamu, na e'pit ta'n gis tla'teget ugjit ni'n, migwite'lmaten ugjit negm.”

Suta netuisgetoqol Se'susal
(*Matiw 26.14-16; Lu'g 22.3-6*)

¹⁰ Na smtug Suta, newgte'jit wegla newgtis-gegsiliji je ta'pu unaqapemg elieji iganpugulti-jig patlia'sg aq telimaji, “Ni'n apoqonmultoqs'p ta'n teli ugsua'loq Se'sus.” ¹¹ Wel'ta'suala'titl ta'n tel nutua'tij teluelij aq tepluma'titl ignmuanew suliewei. Toqo poqji angapteg ta'n tli ugsua'latal Se'susal.

Na Se'sus mawatalultijig unaqapemg
(*Matiw 26.17-25; Lu'g 22.7-14,21-23; Sa'n 13.21-30*)

¹² Na amgwesewei na'gweg pestie'watmi'tij ta'n e'wmi'tij mo apita'tas'gtnug pipnaqan, ula na na'gweg jijgluewji'jg ne'po'jig ugjit na pestie'umg. Se'sus unaqapemg pipanima'titl, “Tami pualieg 'lta'nen aq gisgaja'tunen ta'n tli uloqotalultitesnu?”

¹³ Na Se'sus tapusiliji poqjigimaji aq telimaji ta'n tla'tegelitaq. “La'tigw gutang aq ji'nm pemapilatl mesgilitl samqwano'qol waju'pelitl, ultesgugsitoqs'p. ¹⁴ Majulgwatoqs'p na wen'ji'guom aq pishwa'j. Tlimatoqs'p assusit na wen'ji'guomg, ‘Nujigina'muet teluet, Tami tet gisgatteg ta'n nnaqapemg aq ni'n tli uloqotalultitesnen Siawa'timgewei?’ ¹⁵ Musga'tugsitoqs'p ge'gwe'g

ta'n mesgi'g newgtse'g weli gisgaja'tas'g. Na'te'l gisgaja'tutoqs'p ta'n tli uloqotalultitesnu.”

¹⁶ Na unaqapemg maja'tiliji, ela'tiliji gutang aq 'ms't goqwei we'jitu'tilij ta'n Se'sus telimapni aq gisgaja'tu'tilij Siawa'timgewei wela'gewei.

¹⁷ Na wela'gw Se'sus pegising aq unaqapemg.

¹⁸ Ge's p'tautigtug etlatalulti'tij, Se'sus teluet, “Ni'n telimuloq, newgte'jit te'sioq ta'n mawatalultieg gegnugwalitew ni'n.”

¹⁹ Toqo unaqapemg mo welgwijultiligwi aq poqji pipanimgwi'titl ala wen ap igtig, “Etug ni'n?”

²⁰ Se'sus asita'puguet, “Etna na newgte'jit te'sioq, newgtisgegsioq je ta'pu, ta'n mawatalultieg aq getapegwija'toq ugpipnaqanm wije eptaqan. ²¹ Ni'n, na ula ji'nm ta'n Gjinisgam petgimapnn, amujpa na 'np'tes st'ge' nige' ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng na tliatew, gatu mawi mtue'tew ugjit na ji'nm ta'n getu 'ntuisgalitew ni'n, na ula ji'nm ta'n Gjinisgam petgimapnn. Me' etug gelu'lgtesoq ugjit na ji'nm pa mu ugs'tqamuigusnn.”

Na Gjisaqamaw ugwela'gewe'm

(Matiw 26.26-30; Lu'g 22.14-20; 1 Golintewaq 11.23-25)

²² Ge's etlatalulti'tij Se'sus wesua'toq pipnaqan, a'sutmat aq miwatmuatl Nisgaml. Sewisgina'toq pipnaqan aq ignmuaji unaqapemg. Teluet, “Ula na na'qi. Ugsua'tug aq malqotmug.”

²³ Wesua'latl gupji'tl aq miwatmuatl Nisgaml. Elasnmuaji aq 'ms't wije wet samqwo'tiliji.

²⁴ Se'sus teluet, “Ula na nmal'tem. Ta'n tl gaqigunia's ugjit pugwelgig, musga'tutew ta'n Gjinisgam

teli tplumapni mimajuinu'g, na tliatew. ²⁵ Ni'n telimuloq, 'lpa ap nugu ma samqwaw ula moqopa'q, glapis na na'gweg samqwa's na pilei moqopa'q ta'n Gjinisgam etli elege'witewit."

²⁶ Na tujiw a'sutmewintu'tijig. Tewita'jig aq el'ta'jig gm'tnigtug teluisig Olipet.

Se'sus igan gnua'tuatl Pie'lal ta'n tluelital mo nenagun

(Matiw 26.31-35; Lu'g 22.31-34; Sa'n 13.36-38)

²⁷ Ge's pemita'tij, Se'sus telimaji, "Ms't gilew ugsumultitoqs'p aq 'nqalitoqs'p. Geitu na tliatew muta gis tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatigng, 'Gjinisgam ne'pa'tal newgte'jilitl ta'n jijgluewjig nuji angwe'waji aq jijgluewjig se's'tesguaten.'

²⁸ Ta'n tujiw Gjinisgam gis minua'lij ni'n, igan lia's Galali."

²⁹ Pie'l asita'puguet, "Ma ni'n puna'lu tlia esgwia'tijig puna'l'sgig."

³⁰ Se'sus telimatl Pie'lal, "Migwite'te'n ula! Na ge's mu napew ta'pu getu'gw, gisgatatpa'q, gi's gi'l si'st tluetes mo nenuiwn ni'n."

³¹ Pie'l asita'puguet aq naji ml'gapuguet, "Mo eigtnug tluen ni'n mu nenu'lu je tlia 'npman maw gi'l."

Na 'ms't unaqapemg wijej telua'tiliji.

Se'sus etli a'sutmat Getsemani
(Matiw 26.36-46; Lu'g 22.39-46)

³² Na peita'jig na'te'l telui'tmi'tij Getsemani aq Se'sus telimaji unaqapemg, "Pita'gw tet gijga ta'n teli pgiji a'sutmai." ³³ Na tujiw wije'waji Pie'lal, Ji'mejal, aq Sa'nal. Na poqji ewlgwijing aq welmajigwetutg. ³⁴ Telimaji, "Lpa teli ewlgwija'si 'lpa

telo'tm geget gaqsuisga'si. Na ula tet i'mu'tigw aq ango'tmug.”

³⁵ Me' naqajijge'le'l eliet aq mesganaqalsit maqamigeg. A'sutmat etug jel ma 'gji saputa'sigw wegla 'lmajo'qon. ³⁶ Na eli a'sutmatl, “Nu', Tata't! 'Ms't goqwe'l mo metue'gtugl ugjit gi'l. Pipanimul jigla'tuin ulmajo'qon. Gatu mut tla'tegew ni'n ta'n tel puatm, pas'g gi'l ta'n tel puatmn.”

³⁷ Ta'n tujiw apaja'sij we'jiaji nesisiliji unaqapemg nep'tiliji aq telimatl Simon Pie'lal, “Simon me' nepan? Mo gisi ala'piwn newgte' ajiet?” ³⁸ Se'sus telimaji, “Angaptmu'tigw aq a'sutma'tigw glaman ma 'l nisiatiwog elue'utigtug. Getu' tla'taqatioq pas'g mo gis tla'taqatiwoq muta wesami gtugsultioq.”

³⁹ Mjit ap newgt Se'sus naji a'sutmat teluetl wije'l glusuaqan. ⁴⁰ Ta'n tujiw apaja'sit unaqapemg we'jiaji nep'tiliji. Na tetuji gtugsultijig je mu ugpugugual gis pantenmi'tigul. Ta'n tujiw tugwia'tiliji mo geitu'ti'gw ta'n tlima'tisnn. Se'sus ap naji a'sutmat.

⁴¹ Ta'n tujiw ap si'stewei apaja'siteg na telimaji, “Tepiaq ta'n teli atlasmultioq. Na ajiet iga'q aq ni'n, na ula ji'nm ta'n Gjinisgam petgimapnn, iga'limg lue'winu'g ugpitnuaq. ⁴² Mn'jita'gw aq maita'nej! Na ji'nm ta'n gisi ntuisgalit pegising!”

Na wesua'la'titl Se'susal

(Matiw 26.47-56; Lu'g 22.47-53; Sa'n 18.3-12)

⁴³ Me' Se'sus etlewistog ta'n tujiw Sutaal, newgte'jilitl unaqapeml, pegisinnitl. Pugwenniji mimajuinu'g pema'tu'tilitl espo'qwas'gl

aq petgute'gne'l pejuwije'wa'titl Sutaal. Iganpugultijig patlia'sg nujigina'mua'tijig patlia'sg, aq natawo'ltijig ji'nmug petgima'tiji. ⁴⁴ Suta igan gnua'tuapni mimajuinu'g gnugwaqan. “Ta'n tegen ji'nm wesaqanm'g, etna na negm pualoq. Ugsua'lug aq jigla'lug melgigleiuq.”

⁴⁵ Ta'n teli nqase'g Suta pegising elietl Se'susal aq teluet, “Nujigina'muet,” aq wesa'qanmatl.

⁴⁶ Smtug wesua'la'titl Se'susal aq melgigle'wa'titl.

⁴⁷ Na newgte'jit te'sijig gaqamultijig na gettaqa'toq espo'qwas'g aq taqamatl espe'g patlia's ugtlugowinuml mente'muaj ugs'tuaqan.

⁴⁸ Na Se'sus gelusit aq telimaji, “Amujpa na gilew te'sisgegsioq wejgwita'ioq ta'n espo'qwas'gl aq petgute'gne'l ta'n teli ugsua'lhoq ni'n 'st'ge' na ni'n na nuji opla'teget. ⁴⁹ Te'sigisg'g ni'n wijitgweiuloqop. Pas'g ta'n tel wi'gas'g Gjinisgam ugtwi'gatign, amujpa na teliaq.”

⁵⁰ Toqo 'ms't unaqapemg naqalgwi'titl aq wesumultiliji.

⁵¹ Etna na newgte'jit maljewe'j ji'nm ta'n tel gnesij pas'g poqtaqasgegl wape'gl aligal. Majulgwalasnn Se'susal aq negla getu gisapsgna'titl.

⁵² Pas'g na wesumugwalitl enmisge'litl, naqtmlitl aligal ugtejg.

Se'sus pegisulut iganpugultiliji

(Matiw 26.57-68; Lu'g 22.54,55,63-71; Sa'n 18.13,14,19-24)

⁵³ Toqo Se'susal ela'la'titl na espe'g patlia's wiguaq. Na'te'l ta'nig iganpugultijig patlia'sg, natawo'ltijig ji'nmug, aq nujigina'mua'tijig

'tplutaqan etl mawia'tijig. ⁵⁴ Pie'l gneg ugtejg pem majulgwalatl aq pisgwa't ugtiga'taqang ta'n espe'litl patlia'sl wen'ji'guoml gigo'qwagwegl. ⁵⁵ Iganpugultijig patlia'sg aq 'ms't ilsutaqatijig getu we'jitua'tisnn ta'n goqwei ugtangutew Se'susal. 'Lpa mo goqwei we'jitua'ti'gw ta'n tli ilsutmuataq aq ta'n tl ne'pa'taq. ⁵⁶ Pugwelgig pisui agnima'titl aq egsuaqanima'titl Se'susal. Pas'g mo wije tel agnutmu'ti'gw.

⁵⁷ Na tujiw ta'sijig ji'nmug gaqamita'jig aq egsuaqanima'titl Se'susal. ⁵⁸ "Nutaqatt'p teluep, 'Suisgo'tutes ula 'gja'sutuo'guom ta'n ji'nmug gisitu'tij aq gisi nsuguna'q ltutes newgte' ta'n mu ji'nmug gisitu'ti'gw.' " ⁵⁹ Je mu negmow mo wije tel agnutma'ti'gw.

⁶⁰ Na espe'g patlia's gaqama'sit ta'n te'siliji eimu'tiliji aq mil pipanimatl Se'susal, "Gis taluetes nige', ta'n tel pisuisu't'mulg?"

⁶¹ Gatu Se'sus mo me'tegw aq 'lpa mo gelusigw. Espe'g patlia's ap mil pipanimatl, "Gi'l na Nuji-ugs'tawi'wet ta'n Gjinisgam petgimapnn ugjit il-gwenan ugtmimajuinung, sape'wit Gjinisgam ug-gwisl?"

⁶² Se'sus teli asitematl, "E'e ni'n na. 'Ms't gilew nmiatoqs'p, ni'n na ula ji'nm ta'n Gjinisgam petgimapnn, ugt'pites ugtinaqanmg Gjinisgam ta'n mawignat aq nmitoqs'p alugwigwtug wejgu nisa'si wa'so'q wejiei."

⁶³ Na espe'g patlia's tel'ta'sit Se'susal alm'getmlitl Nisgaml. Mo wels'tmug aq smtug sewisgino'toqol utapsun. Teluet, "Gis tepiaq we'jitueg. Mu nugu wen puatasigw. ⁶⁴ Nutuoq

ta'n tel lue'wigl ugglusuaqanml. Tal'te'lmoq?" Smtug ilsuma'titl ugjit ne'po'qsilin.

⁶⁵ Ta'sijig eimu'tijig poqji lusgoma'titl Se'susal aq gep'joqpinmua'titl upgugugul aq taqama'titl. Telua'tijig, "Ugji tetapuata ta'n wen gisi tqam'sg?" Sma'gnis paqtne'ita'titl aq matna'titl.

Pie'l petgwasitl Se'susal

(Matiw 26.69-75; Lu'g 22.56-62; Sa'n 18.15-18,25-27)

⁶⁶ Pie'l me' eig iga'taqanigtug ta'n wen'ji'guoml gigit'oqwagwegl ta'n tujiw na espe'g patlia's ugnug-toqtejgwejml newgte'jilitl pemiellitl. ⁶⁷ Ta'n tujiw etli u'siliteg tetpaqi angamatl aq teluet, "Gi'l elg wijitgweia't'p Se'sus ta'n Nasalet tleiawit."

⁶⁸ Pas'g Pie'l petgwasit aq teli asita'puguet, "Lpa mo geju'lu ta'n goqwei wesgutmn." Na tujiw tewiet aq gaqamit gigjiw ga'qana'tas'g. Na tujiw napew getu'g.

⁶⁹ Na nugtoqtejgwej nemiatl na'te'l aq poqji minu tlimaji wije'l glusuaqan weget gaqamultiliji, "Negm na ala." ⁷⁰ Pie'l ap petgwasit.

Na tel gne'g ula gaqamultijig ap Pie'lal elsut-mua'titl, "Gi'l ma gisi megtamun muta gi'l na negla te'sioq newgte'jin muta gi'l tleiawin Galali."

⁷¹ Na tujiw Pie'l teluet, "Ugtapulij Gjinisgam egsuen! Mo nenuaq na ji'nm ta'n wesgumoq."

⁷² Na smtug ap tapuewei napew getu'g. Na Pie'l migwite'tg ta'n Se'susal telimt'pnn, "Ge's mu napew ta'pu getu'g, gi's gi'l si'st tluetes 'mo nenuiwn.' " Ta'n tujiw angite'tgeg, na atgitemit.

15

Pilot mil pipanimatl Se'susal

(Matiw 27.1,2,11-14; Lu'g 23.1-5; Sa'n 18.28-38)

¹ Ge'sg egsitpu'g iganpugultijig patlia'sg mawa'laji esgwia'tiliji iganpugultiliji ilsutmi'tij ta'n tla'lataq Se'susal. Smtug gelpila'titl ejigla'la'titl aq ignmua'titl Pilotal. ² Pilot pipanimatl, “Gi'l na Lesui'paq ugtelege'witemual?” Se'sus asitematl, “Gi'l na teliaq teluen.”

³ Iganpugultijig patlia'sg elsutmua'titl Se'susal pugwelgl ta'n goqwe'l, pas'g Se'sus mo goqwei teluegw. ⁴ Pilot ap mil pipanimatl, “Mo getu asita'pugueun? Nutman ta'n te's'gl goqwe'l gisi elsutmulgl.”

⁵ Se'sus mu nugu goqwei teluegw. Na Pilot sigta paqalaig.

Se'sus ilsutasit ne'po'qsin

(Matiw 27.15-26; Lu'g 23.13-25; Sa'n 18.39–19.16)

⁶ Te's pestie'umg Siawa'tingewei Pilot iga'latl newgte'jilitl laplusang pisilitl ta'n tegen mima-juinu'g gluma'titl. ⁷ Na tujiw newgte'jit ji'nm, teluisit Palapas, laplusang pisit, maw igtigig wijtgewiwasnig. Negmow maw lugutipnig ta'n tel matna'tij iganpugultiliji aq ne'pa'tisni mima-juinu'g. ⁸ Ta'n tujiw pugwelgig mawita'jig aq pogji pipanima'titl Pilotal ugjit tela'tegelin ta'n i' tla'tegelij. ⁹ Pilot pipanimaji, “Pualioq iga'lan Lesui'paq ugtelege'witemual ugjit gilew?” ¹⁰ Pilot weli gji'toq iganpugultijig patlia'sg Se'susal ugpit-nuaq iga'tua'tipnn muta gi's sa'q wisgua'la'titl.

11 Pas'g na iganpugultijig patlia'sg munsaiwa'tiji mimajuinu'g ugjit pipanigesultinew Pilotal iga'lan Palapasal ugjit negmow. 12 Pilot ap gelulaji mimajuinu'g, "Gatu tal pualioq tala'lan newgte'jit telui'toq, 'Lesui'paq ugtelege'witemual?" "

13 Na apaji sesgu'tijig, "Gujjiewto'q!"

14 Pilot pipanimaji, "Gatu goqweieg ta opla'toqosneg?" Me' naji gsigawa'tijig, "Gujjiewto'q!"

15 Pilot getu tetapua'laji mimajuinu'g. Na iga'latl Palapasal ugjit negmow. Iga'latl Se'susal sma'gnisg uppitnuaq ugjit mattoqsilin aq gujjiewto'qsilin.

Sma'gnisg maligitelma'titl Se'susal

(Matiw 27.27-31; Sa'n 19.2,3)

16 Sma'gnisg ela'la'titl Se'susal iga'taqanigtug, ta'n g'pnno'lewei wen'ji'guom gigo'qwapaqteg. Na esgwia'tijig sma'gnisg wigumaji aq mawita'jig.

17 Sma'gnisg Se'susal nasa'tua'titl megwi ewne'litl pitu'gunn pitoqsilitl. Goqominaqsiei el'tu'tij piptugwaqig aq nasa'tua'titl un'jig. 18 Na

poqji gaqametesultijig aq matgwetua'titl. Telima'titl, "Wel'ta'si ta'n tel nemu'l Lesui'paq ugtelege'witemual!" 19 Taqama'titl un'jig gmu'j,

elusguma'titl, nutgul'pa'sultijig aq emtoqwala'titl.

20 Na ta'n tujiw maligima'titeg menatua'titl megwi ewne'litl pitu'gunn, apaji nasa'tua'titl utapsunn. Na tujiw ela'la'titl ta'n tl gujjiewta'taq.

Se'sus gujjieweigtug nasapaqtotg

(Matiw 27.32-44; Lu'g 23.26-43; Sa'n 19.17-27)

21 Ge's pemita'tij asugua'titl ji'nmul, teluisilitl Simon, tleiawilitl Sailin. Uggwisg na Alegantel

aq Megwatpat. Pem lielitl 'gjigang. Gi'gaja'la'titl pma'pinmilin Se'susal uggujiewe'm. ²² Se'susal pegisula'titl ta'n teluisig Golgota na telueg, "Teli angamgug 'st'ge' waqan'tewatpat." ²³ Se'susal getu ignmua'tipnn moqopa'q wiaqa'tas'g 'mp-isun teluisig mul, mu tli ulmaje'n, gatu Se'sus mo esamqawawgup. ²⁴ Na tujiw sma'gnisig gujjieweigtug nasta'titl. Toqo wesua'tua'titl utap-sun te's i' newgte' elaqatijig nmitunew ta'n wen ingutei ugtete'tew. Etna na tel nasgwa'tatultisnig. ²⁵ Panaemg pesgunateg ajiet egsitpu'g ta'n tujiw gujjiewta'titeg. ²⁶ Ula na gnugwaqan ta'n tel pisuimuj nasa'tua'tij uggujjiewe'm, ewi'gas'g, "Lesui'paq ugtelege'witemual." ²⁷ Tapusijig gmutnesg gujjiewto'jig maw Se'susal, newgte'jit in-aqaneg aq igtig patatujg. ²⁸ Na teliaq ta'n Gjinsgam ugtwi'gatign tel wi'gas'g'p, "Mawa'lut maw gmutnesg."

²⁹ Na mimajuinu'g pemita'jig pepuegetitl un'jiwal aq maligima'titl Se'susal. "Na! Gi'l getu seiogte'mu's'p 'gjia'sutuo'guom aq gisi apaji 'ltutes nesuguna'q. ³⁰ Ge' nisa'si nige' na gujjieweigtug. Ugs'tawi'si gi'l."

³¹ Pa na wije'i iganpugultijig patlia'sg aq nujig-ina'mua'tijig 'tplutaqan maligima'titl Se'susal, telimultijig. "Gisi ugs'tawiaji igtigig, pas'g negm mo gisi ugs'tawi'sigw. ³² Ge' angamanej, Isle'lewaq ugtelege'witemual, Nujiugs'tawi'wet. Nisa'si gujjieweigtug nige'. Na tujiw 'gtlams'tultesnen." Na ula tapusijig, gujjiewto't'pnig maw Se'susal, elg maligima'titl aq ewnasima'titl.

*Se'sus ta'n teli np'gs**(Matiw 27.45-56; Lu'g 23.44-49; Sa'n 19.28-30)*

³³ Ta'n tujiw mewlia'gweg iga'q ta'n telgi'g ugs'tqamu oqonitpaqamugwa's'g nesisgl ajiatl.

³⁴ Na tujiw Se'sus sesgwet aq teluet, “Eloi, Eloi lama sabachthani?” Na telueg, “Ntnisgamum, 'ntnisgamum, tal gis puna'lin ni'n?”

³⁵ Te'sijig mimajuinu'g eimu'tijig nutua'titeg teluejig, “Ge' jigs'tug, wigumatl Ilaijaal.”

³⁶ Newgte'jit ta'n 'spanj gisi gwija'toq moqopa'qigtug aq gis iga'toq pita'q gmu'jigtug elasga'tuaj Se'susal ugtung. Teluet, “Pe'l angamanej Ilaija jugu'en aq nisa'lan gujjieweigtug.”

³⁷ Na Se'sus gesigawwet aq nepgaq.

³⁸ Etna na ula gesgug atla'wegn tmsaqign 'gja'sutuo'guomg gaqapitg. Na telgi'g's asugom te'sisga'q leppie aq nesisga'q leppie tel pita'q. Nasgwa'toq ta'n eteg 'gjisape'uti. Ta'n tujiw Se'sus nepgeg weji pqoji suisgina's'g g'p'taq glapis epune'g. ³⁹ Na igantug gujjieweigtug sma'gnis iganpugutuaji gaqamit, nemiateg Se'susal ta'n tujiw gesigaw sesgweliteg aq nepliteg. Teluet, “Ula ji'nm teliaq Gjinisgam uggwisaq.”

⁴⁰ Eimu'tijig pugwelgig e'pijig, ta'n gneg wetama'titl Se'susal nepliteg. Wijitgweiwa'tiji Salom, Mal Matle'n, aq Mali ta'n uggwisg, na maw maljewe'juit Ji'mej aq Josi.

⁴¹ Majulgwala'tisnn Se'susal ge'sg eimliteg Galali aq apoqonmua'tipnn. Pugwelgig igtigig eimu'tijig ta'nig el wije'wa'tisnn Selusalemg.

*Utqotala'titl Se'susal**(Matiw 27.57-61; Lu'g 23.50-56; Sa'n 19.38-42)*

⁴² Etna na na'gweg ta'n ilajugtmij atlasmutigisg'g. Pemi ula'gewe'le'l ta'n So'sep Alimatiaewaj pegising. ⁴³ Maw gtlamite'lmul ula iganpuguit. Ne'gaw esgmalatl na na'gweg ta'n tujiw Nisgaml 'pgisinnital aq ugtmimajuinung ilgwenataq. So'sep melgita'sit, elietl Pilotal naji glutmuatl Se'susal wa'qi. ⁴⁴ Pilot paqalaig ta'n tujiw nutg Se'susal gisi npilin. Na wigumatl sma'gnisl iganpuguilitl aq pipanimatl, “Na teli nqa'si 'np'gaq Se'suso'q?” ⁴⁵ Ta'n tujiw nutg iganpuguilitl ta'n teluelij, Pilot telimatl So'sepal, “Gisi ugsua'tuates wa'qi.” ⁴⁶ So'sep pegwatelg wape'g atla'wegn. Nisa'tuaj wa'qi aq atla'wegnigtug te'tepjepilat. Pisgwapilatl elmalqe'g ta'n gisitu'tip gun'tewigtug aq na'te'l elsma'latl. El'te't'pja'toq mesgi'g gun'tew gep'joqwa'tmn ta'n weji pisgwa'lut'p. ⁴⁷ Tapusijig e'pijig eli angama'titl ta'n Se'susal elisilij. Mal Matle'n aq Mali ta'n uggwisg Josial aq Ji'mejal.

16*Se'sus minunsit**(Matiw 28.1-8; Lu'g 24.1-12; Sa'n 20.1-10)*

¹ Ta'n tujiw gi's galgwasiyet, na atlasmutigisgug gaqiaq, Mal Matle'n, Salom, aq Mali na Ji'mej aq Josi uggwijuaq pegwatelmi'tij weljema'gewei, ta'n guto'tuataq Se'susal wa'qig. ² Ge'sg egsitpu'g aqantie'umg, na'gu'set pemsegewa'j, el'ta'jig ta'n Se'sus etli utquta'lut'p. ³ Ge's pemita'tij telimulti-jig, “Wen te't'pja'tutew na gun'tew ugjit ginu weji

pisgwa'timg ta'n etli utquta'lut'p?" ⁴ Na mawi ms'gi'g gun'tew. Na ta'n tujiw nepsapati'tij nemitu'tij gun'tewe'g gis jigla'tas'gs'pneg. ⁵ Pem pisgwa'tijig ta'n etli utquta'lut'p. Nemia'titl na'te'l maljewe'j ji'nm epilitl inaqaneg. Nasg'gl wape'gl aligal aq maw we'gwata'sultijig.

⁶ Telimaji, "Mut we'gwata'sultinew. Al gwiluog Se'sus, Nasaletgewa'j, ta'n gujjiewto't'pnaq. Mo tet eimug gis minunsitaq! Angaptmug! Ula tet elising'pnaq. ⁷ 'Lta'gw gnua'tug unaqapemg maw Pie'l, Se'sus igan lietew Galali. Na'te'l tl nmiatoqs'p 'st'ge' ta'n telimugsioqop."

⁸ Na tewita'jig aq ejigtugultijig ta'n etli utquta'lut'p muta tel jipaqita'jig aq we'gwata'sultijig. Mo wenn telima'tigul goqwei muta tel jipasultijig.

*Se'sus neia'sitl Mal Matle'n
(Matiw 28.9,10; Sa'n 20.11-18)*

⁹ Ge'sg egsitpu'g aqantie'umg Se'sus minunsiteg, tmg neia'sitl Mal Matle'n, ta'n llaigneg te'siliji mn'tu'g tewaqtsguapni. ¹⁰ Mal Matle'n eliet ta'n Se'sus unaqapemg eimu'tijig ta'n etl ewlgwijul-tijig aq etltemultijig. Telimaji negm nemiapnn Se'susal. ¹¹ Ta'n tujiw nutua'titeg telueliteg Se'sus mimajit aq negm nemiapnn, mu getlams'tua'tigul.

*Se'sus neialsit tapusiliji unaqapemg
(Lu'g 24.13-35)*

¹² Tel gne'g ge's pemla'tilij gutang, tapusiliji unaqapemg Se'sus ap piltu neialsit aq mo ne-nagwi'tigul. Amgwesewei nemia'titeg pas'g tel gne'g sapama'titl. ¹³ Ula apaja'tijig aq telima'tiji igtigig, pas'g na igtigig mo getlams'tmi'ti'gw.

*Se'sus neialsit wegla newgtisgegsiliji je newgt
(Matiw 28.16-20; Lu'g 24.36-49; Sa'n 20.19-23;
Paqalaiwaqann 1.6-8)*

¹⁴ Glapis ugtejgewei Se'sus neialsit wegla newgtisgegsiliji jel newgt unaqapemg ge's etlatalulti'tij. Majiaqa'laji muta mu getlams'tmu'ti'gw aq melgasultijig. Mu getu jigs'tmu'ti'gw ta'nig nemia'tipnn mimajilitl.
¹⁵ Telimaji, “Lta'gw ta'n telgi'g ugs'tqamu, ta'n te'sit mimajuinu'g se'sa'tug gelu'lg agnutmaqan.
¹⁶ Ta'n wen getlams'tg aq sign'tasij. Gjinisgam ugs'tawiatal. Ta'n wen mu getlams'tmug, ulmaji ilsutasitew. ¹⁷ Ta'nig getlams'tmu'tijig tla'taqatitaq wegla melgignaqaq paqalaiwaqann: wegla 'gtaqqatesguataq mn'tu'g 'nwisunm aq piltui'sultitaq. ¹⁸ Pa na gis unaqa'la'tij 'mtesgmu gisna samqwoltijig ta'n goqwei ne'pa'gutaq, ma tala'lugwi'ti'gw. Iga'tuataq ugpitnual gesnugu'tiliji na ilita'taq.”

Se'sus ela'lut wa'so'q

(Lu'g 24.50-53; Paqalaiwaqann 1.9-11)

¹⁹ Ta'n tujiw Gjisaqamaw Se'sus gis glulateg, wa'so'q ela'lut. Pengopa'sit ugtinaqaneg Gjinisgaml. ²⁰ Na unaqapemg maita'liji aq gina'mua'tijig 'ms't tami. Gjisaqamaw Se'sus maw lugutijig, neia'tuanew ta'n tel gina'mua'ti'tij teliaqewei ta'n teli ignmuaj ml'gigno'ti gis tla'taqatijig mesgi'gl ta'n goqwe'l.

lxxx

Gelulg Glusuaqan: Gisiteget Agnutmugsi'gw Mi'kmaq: Mi'kmaq New Testament New Testament only

copyright © 2003 Canadian Bible Society

Language: Mi'kmaq

Translation by: Canadian Bible Society

Mi'kmaq New Testament About Mi'kmaq

Mi'kmaq is an Eastern Algonquian language, spoken by the Mi'kmaq First Nations people indigenous to Canada's Maritime Provinces and the Gaspé Peninsula of Quebec, with some dialects extending into Maine in the U.S. The nation has a population of about 40,000, of whom nearly 11,000 speak the Mi'kmaq language. Once written in Mi'kmaq hieroglyphic writing, it is now written using mostly letters of the standard Latin alphabet.

About This Translation

This is a translation of the New Testament in the Mi'kmaq dialect spoken in Quebec. The translation was coordinated under the auspices of the North American Branch of the Summer Institute of Linguistics. If you are interested in obtaining a printed copy of this Bible, please contact the Canadian Bible Society at <http://www.biblescanada.com>.

Copyright Information

The New Testament in Mi'kmaq © 1998 Canadian Bible Society

The text of the New Testament in Mi'kmaq that appears in this electronic format or website is for personal use only.

Up to five hundred (500) verses of the Bible text in any form (written, visual, electronic or audio) may be quoted without permission. The quoted verses may not be more than 50% of a complete book of the Bible, or more than 25% of the total text of the work in which they are quoted. Prior written permission must be obtained for any other use of the text. Copyright acknowledgement must in all cases appear on the title or copyright page.

For more information on copyright conditions or to apply, visit <http://www.biblesociety.ca/copyright>

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are
licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,
please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

01b2c1f8-15e5-5274-84ee-867154576051